

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2020-2021

Nr. 2

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 30 oktober 2020

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHT VAN VERHINDERING	4
MEDEDELINGEN	4
INTERPELLATIES (R.v.O., art. 61)	4
van mevrouw Els Rochette tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, inzake de rol die scholen kunnen spelen in de strijd tegen voedselarmoede <i>Sprekers: Els Rochette – Jan Busselen – Gilles Verstraeten – Khadija Zamouri – Soetkin Hoessen – Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid</i>	

van de heer Jan Busselen tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid met betrekking tot de samenwerking tussen UZ, WZC en opleidingen verpleegkunde
Sprekers: Jan Busselen – Arnaud Verstraete – Els Rochette – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN20

Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)20

van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het eengemaakt Brussels cultuurloket
Sprekers: Mathias Vanden Borre – Jan Busselen – Els Rochette – Pascal Smet, collegelid

van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de code oranje voor de indoorsportactiviteiten
Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid

van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de extra ondersteuning voor kinderen met zorgnood – Magenta-project
Sprekers: Bianca Debaets – Khadija Zamouri – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de leerachterstand opgelopen in het onderwijs door de sluiting van de scholen vanwege de coronacrisis
Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de aangekondigde leerkrachtenopleiding voor werklozen
Sprekers: Bianca Debaets – Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Soetkin Hoessen – Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid

Actualiteitsvragen (R.v.O., art. 60)36

van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de maatregelen die de VGC neemt en voorbereidt geconfronteerd met de stijgende coronacijfers
Sprekers: Els Rochette – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

van mevrouw Lotte Stoops aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over kunstenaars zendtijd geven bij Bruzz om hen op die manier ‘werk’ en ‘publiek’ te geven
Sprekers: Lotte Stoops – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

Vraag om uitleg (R.v.O., art. 59)41

van mevrouw Cieltje Van Achter aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de impact van de pendelaarsbelasting op leerkrachten uit Vlaanderen
Sprekers: Cieltje Van Achter – Arnaud Verstraete – Sven Gatz, collegelid

ACTUALITEITSDEBAT (R.v.O., art. 60, 5, c)	43
van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de toestand in Brusselse scholen wat betreft islamisme en bestrijding daarvan	
van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende radicalisering op school	
<i>Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
BIJLAGEN	49
TREFWOORDENREGISTER	50

2de vergadering

Vergadering van vrijdag 30 oktober 2020

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.32 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHT VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Hilde Sabbe is verontschuldigd wegens gezondheidsredenen. Op haar verzoek wordt haar vraag om uitleg betreffende ongelijkheidsmechanismen in het onderwijs omgezet in een schriftelijke vraag.

MEDEDELINGEN

De voorzitter: Bij brief deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté française mee dat de vergadering zich ter zitting van 5 september 2019 heeft geconstitueerd.

Bij brief deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat het Brussels Hoofdstedelijk Parlement ter vergadering van 16 september 2019 voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ter vergadering van 17 september 2019 voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief deelt de voorzitter van het Vlaams Parlement mee dat het Vlaams Parlement zich ter vergadering van 23 september 2019 heeft geconstitueerd.

Bij brief deelt de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers mee dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers zich ter vergadering van 8 oktober 2019 heeft geconstitueerd.

INTERPELLATIES (R.v.O., art. 61)

De rol die scholen kunnen spelen in de strijd tegen voedselarmoede

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Veel Brusselaars hebben honger. Het is dramatisch om dat te moeten zeggen in het rijke Brussel, de hoofdstad van Europa. De coronacrisis heeft de situatie alleen maar erger gemaakt. Het aantal behoeftigen bij de

voedselbank Brussel-Brabant kent nu al een stijging met 25%, zo berichtte *Bruzz*. In heel België zijn er 195.000 hulpbehoevenden, waarvan een aanzienlijk deel in Brussel woont. Hun aantal is de voorbije 20 jaar meer dan verdubbeld.

Er zijn gelukkig veel Brusselaars, van vrijwilligers tot overheden, die in de bres springen. Meer dan 80 organisaties bieden voedselhulp. Ook de VGC helpt mee, met name door steun aan organisaties zoals Cultureghem en Samenlevingsopbouw die voedsel bedelen.

De verhalen achter de hulpvragen zijn vaak schrijnend. Het gaat dan bijvoorbeeld om alleenstaande ouders die hun kinderen gewoon voldoende eten willen geven. Er is ook veel schaamte. In gezinnen die onder voedselarmoede gebukt gaan, krijgen kinderen maanden- of zelfs jarenlang weinig of ongezond eten vooraleer de stap naar voedselhulp wordt gezet. Met alle gevolgen voor hun ontwikkeling, hun gezondheid en hun geluk van dien.

Vroeger ingrijpen is dus de boodschap. Brusselse Nederlandstalige scholen bereiken veel kinderen die thuis onder voedselarmoede lijden. Getuigenissen over lege brooddozen zijn niet nieuw. De coronacrisis heeft in geen tijd veel nieuwe armen gemaakt. Daardoor zijn er nu meer dan ooit verhalen over kinderen die geregeld zonder eten naar school komen. Ze zitten 's middags tussen kinderen die wel wat te eten hebben, kunnen zich tijdens de dag niet concentreren of krijgen een flauwte. Ook schoolteams weten niet altijd hoe ze zulke situaties moeten aanpakken: wordt er van hen verwacht dat ze helpen, en hoe dan?

De VGC en het scholennetwerk voeren hierrond een actief beleid. Zo zijn er subsidies voor gezondheidsinitiatieven van scholen. Sommige scholen bieden gratis ontbijt aan, andere fruit.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt zei enkele weken geleden dat de VGC momenteel geen cijfers heeft in verband met het aantal scholen dat een gratis ontbijt of maaltijd aanbiedt. Ze verwees ook naar een korte bevraging van de Algemene Directie van Onderwijs en Vorming (ADOV) eind 2016, waarin de netten aangaven dat maaltijdbedeling niet tot de kerntaken van de school behoort en dat scholen er niet alleen voor kunnen instaan.

Scholen kunnen de voedselarmoede in Brussel uiteraard niet eigenhandig oplossen, maar het zou een enorm verschil maken, mochten we ernaar streven alle behoeftige Brusselse kinderen dagelijks een gezonde warme maaltijd aan te bieden, kosteloos of tegen een lage prijs.

Uiteraard kost koken geld. We moeten op zoek naar een doeltreffende manier om kwetsbare Brusselaars te helpen, bijvoorbeeld door te werken met prijsdifferentiatie, zonder te stigmatiseren.

Probeert u vanuit het onderwijsbeleid van de VGC zicht te krijgen op de aard en omvang van de problematiek?

Gaat u na welke initiatieven al bestaan in Brusselse scholen? Welke prijzenpolitiek wordt er toegepast? Welke scholen maken werk van gezonde tussendoortjes? Hoe gaan schoolteams in gesprek met ouders van kinderen die zonder eten naar school komen? Het is nuttig om zicht te krijgen op wat al bestaat, zodat scholen elkaar kunnen inspireren.

Welke vorm van ondersteuning biedt de VGC of de Vlaamse Overheid scholen om initiatieven tegen voedselarmoede te ontwikkelen?

Is er al overleg met andere relevante partijen in Brussel geweest, zoals de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof), de gemeenten of de GGC?

Weet u hoeveel het kost om bijvoorbeeld viermaal per week kinderen een gratis middagmaal te bieden in het Brusselse basisonderwijs, met prioriteit voor kinderen uit gezinnen die dat niet kunnen betalen?

We kunnen niet verwachten dat scholen alles zelf organiseren. Behoort samenwerking met cateraars, bijvoorbeeld uit de sociale economie, tot de mogelijkheden?

Weet u dat de stad Antwerpen schoolgemeenschappen middelen geeft om zelf schoolmaaltijden te bedelen?

De heer Jan Busselen (PVDA): Voedselverspilling is, net als voedselarmoede, een groot probleem in Brussel.

Toen ik mijn kinderen naar aanleiding van deze interpellatie vroeg of ze weet hadden van kinderen die niets te eten hadden, zei mijn dochter dat Yassine geregeld zonder brooddoos naar school kwam. Hij kreeg dan iets van de juf of andere kinderen deelden een boterham met hem. Yassine gaat intussen naar een andere school.

Ik vond het bijzonder aangrijpend dat Yassine al op achtjarige leeftijd aan voedselarmoede lijdt, zijn plaats in het onderwijs niet vindt en vermoedelijk nog vaak van school zal veranderen omdat hij bekendstaat als een moeilijke leerling. Later zal hij misschien zijn draai in de samenleving niet vinden. Uitsluiting en het gevoel niet in de samenleving thuis te horen beginnen al op jonge leeftijd.

Iedereen kent verhalen over voedselverspilling. In België wordt er naar schatting jaarlijks 3,6 miljoen ton voedsel weggegooid. Dat komt neer op 345 kg per inwoner per jaar. Zo'n grootschalige voedselverspilling is mogelijk omdat ze legaal is. In die zin kunnen we inderdaad bekijken of samenwerking met sociale voedselprogramma's mogelijk is, maar we mogen de groothandel niet vergeten.

Hoeveel leerlingen van Nederlandstalige scholen kampen met voedselarmoede? Wordt het probleem op een of andere manier opgevolgd? Het probleem is immers niet nieuw, maar de tweede coronagolf en de economische crisis die erop volgt, gaan het nog groter maken. Ik hoop dat u ons ter zake concrete cijfers kunt geven.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Voedselarmoede is geen recent probleem en er zijn al een aantal onderzoeken aan gewijd.

Het is een probleem met meerdere aspecten en armoede is daar een van. Andere aspecten zijn tijd en stress, die maken dat ouders er gewoon niet toe komen om 's ochtends een gezonde lunch voor hun kinderen te bereiden.

Dat is nog een ander probleem. Het is niet alleen een kwestie van lege brooddozen, maar soms ook van wat er in de brooddozen zit. Kinderen worden soms met ongezonde snacks naar school gestuurd, omdat dat snel te regelen valt.

Ik ben zelf eens gaan kijken naar wat er al allemaal bestaat qua beleid. Het is een en ander. Ik vind dat het soms allemaal een beetje door elkaar loopt. Maar de Vlaamse Gemeenschap heeft een project dat heet ‘Oog voor Lekkers’, georganiseerd door het Vlaams Instituut Gezond Leven. Alle scholen kunnen daarop intekenen. Tien à twintig weken per jaar kunnen ze op een vaste dag een stuk fruit, groente of melk aanbieden als tussendoortje. Blijkbaar kun je tot 31 oktober 2020 intekenen op die projectoproep. Er was ook iets voorzien voor het secundair: ‘Snack & Chill’, maar dat is uitgesteld. Dat is ook een idee om gezonde snacks aan te bieden. Er bestaat een project ‘MOS’ (Milieuzorg op School), waarbij moestuintjes worden aangelegd bij de scholen, die eigenlijk zelf hun voedsel gaan produceren.

Maar al die zaken ten spijt, denk ik dat daarmee het probleem nog niet helemaal is aangepakt. Daarom is dat project in Antwerpen wel interessant, dat is gebaseerd op een onderzoek van Maastricht University: ‘Gezonde basisschool van de toekomst’. Het gaat dus niet alleen over voeding, maar ook over ‘gezonde’ voeding aanbieden aan de kinderen. Er komt nog een opvolgingsonderzoek. Men werkt op basis van projectoproepen. Het is vraaggestuurd: de scholen kunnen zelf zeggen wat hun noden zijn, wat ze graag zouden aanbieden (snack, warme maaltijd, soep,...), gelet op de problemen van de leerlingen, want de scholen weten dat meestal het best. Daarvoor wordt in subsidies voorzien en samengewerkt met andere partners zoals sociale ondernemingen. Je kunt niet alles verwachten van scholen. Soms hebben ze de infrastructuur niet om het zelf te doen enz. Er worden daarvoor externe partners gezocht. Dat vind ik een interessant project.

Ik vraag me af of de VGC ook iets in die richting kan doen. Als constructieve oppositie wil ik zelfs een voorstel doen dat goed uitkomt voor de VGC. Ik heb recent vernomen dat de afdelingen bakkerij, hotellerie, slagerij enz. van Coovi wekelijks enorme overschotten van voedsel hebben, dat door hun studenten wordt gemaakt. Echt enorme overschotten. Ik vraag mij af of daarmee iets kan worden gedaan. Kan niet worden nagegaan hoe de overschotten van Coovi misschien kunnen dienen om maaltijden in andere scholen aan te bieden? Dat lijkt mij een logische samenwerking.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Dank u wel mijnheer de voorzitter en dank u wel collega Els Rochette voor de zeer prangende, boeiende vraag die u stelt over een van de basisbehoeften van elk individu en in dit geval van kinderen: eten. Deze coronacrisis heeft de uitdaging waarvoor we al stonden, nog duidelijker gemaakt. Toen ik heb gezien hoe de voedselbedelingen ook in Sint-Jans-Molenbeek zijn gebeurd, had ik echt de indruk “My God, mensen hebben écht honger.” We beseffen dat niet of te weinig.

Om terug te komen op de vraag in verband met scholen, herinner ik me een project van Kellogg’s van een aantal jaren geleden: ‘Kellogg’s breakfast at school’. Bij dit project had Kellogg’s in Don Bosco in Sint-Pieters-Woluwe, de gemeente van mijn collega Carla Dejonghe, een keuken gebouwd. Die school was gekozen omdat er veel jongeren eigenlijk systematisch met een lege brooddoos kwamen. Dat percentage lag zo hoog dat de leerkrachten zeiden: het kan niet dat ze niet gegeten hebben. Het ging niet over kleine kinderen, maar over pubers. Het is niet om reclame te maken voor Kellogg’s, maar dat bedrijf had een keuken gebouwd, die we zelfs met de Raad zijn gaan bekijken.

De Colruytgroep zorgt met Tutti Frutti voor fruit en geeft in bepaalde gevallen gratis fruit aan scholen als er te veel kinderen zijn die het niet kunnen betalen.

Ik was niet van plan om tussen te komen, maar moest eraan denken hoe we privépartners mee kunnen betrekken in dit dossier, dat toch wel structureel en van lange duur is. Het project Tutti Frutti loopt al in heel veel Brusselse Nederlandstalige scholen. Fruit wordt aangeboden aan kinderen om 10 uur of tussen de middag. Dat is dikwijls een samenwerking met de Colruytgroep. Ik vraag me af in hoeverre we dat pad verder kunnen exploreren om op lange termijn met privépartners ervoor te zorgen dat we solidair kunnen zijn in moeilijke en minder moeilijke tijden. Ik vraag dus gewoon om die piste ook te bekijken.

Mevrouw Soetkin Hoessen (Groen): Bedankt aan mevrouw Els Rochette voor haar heel belangrijke vragen. Het is een heel serieus probleem, dat inderdaad voor leerkrachten heel moeilijk is om mee om te gaan. Dat weten ik en de leerkrachten in mijn familie heel goed. In Brussel zijn er effectief niet alleen ‘verhalen’ over lege brooddozen, maar zijn ze er zeker.

Groen is sinds heel lang voorstander van het aanbieden van gezonde en betaalbare warme maaltijden op school en dat onder de noemer ‘refterrevolutie’. Daarrond zijn in het verleden projecten geweest, ook in een basisschool in Jette.

Deze problematiek is enorm belangrijk, want ze heeft effectief gevolgen voor het verdere leven van de kinderen. Er werd al verwezen naar het gevoel van uitsluiting, dat heel vroeg optreedt bij die kinderen. Maar ook de gezondheidsimpact is enorm natuurlijk, ook op langere termijn. Daarnaast vinden wij het belangrijk om al heel vroeg in te zetten op gezinsondersteuning om kwetsbare ouders en kinderen te ondersteunen, zowel in de opvoeding als in voorziening, en zo samen met hen op weg te gaan naar duurzame verandering. Natuurlijk moet een heel aantal verschillende maatregelen samengaan om deze problematiek aan te pakken.

Ik vroeg me ook nog af of inzake deze problematiek misschien samengewerkt kan worden met het Brussels Hoofdstedelijk gewest om het aanbieden van maaltijden te bekijken. Kunt u me daarover iets meer vertellen?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): De meer ervaren collega’s onder ons – de voorzitter en collega Carla Dejonghe – zullen zich herinneren dat wij ooit scholen hebben bezocht in Helsinki en omgeving, omdat het Finse onderwijssysteem toch wel een beetje een voorbeeld is. Het functioneert heel goed en levert zeer goede resultaten af. Een van de zaken die we daar toen hebben gezien, is met name juist dat men aan alle kinderen gratis – het onderwijs is echt gratis in Finland – een ontbijt en een middagmaal aanbiedt. Dat werkt zeer goed. Het grote voordeel daarvan is natuurlijk dat alle kinderen, ook de kinderen die in een moeilijker thuisituatie zitten, ’s morgens gegeten hebben voor ze op de schoolbanken terechtkomen. Dat is essentieel, want iedereen zal wel begrijpen dat kinderen met honger meer problemen zullen hebben om zich te concentreren en het moeilijker zullen hebben om te kunnen volgen wat er wordt gezegd.

Het is natuurlijk niet aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie om van vandaag op morgen met een soort toverstaf dit soort systeem in Brussel in te voeren. Maar de Vlaamse Gemeenschap heeft daar misschien wel een rol op zich te nemen. Ook de Vlaamse Gemeenschap zal dat wellicht niet van vandaag op morgen kunnen doen. Het zijn zeer zware inspanningen, zowel financieel als wat personeel betreft. Toch moet dat het overwegen waard zijn om, misschien stapsgewijs, naar een dergelijk systeem te evolueren. Het heeft tal van voordelen, het creëert werkgelegenheid. Het neemt voor een stuk de verantwoordelijkheid uit handen van de ouders, tenminste toch tijdens de schoolweek. Maar het zorgt ervoor dat alle

kinderen op voet van gelijkheid, met gelijke alimentaire middelen op de schoolbanken kunnen zitten. Het is een suggestie waarover eens ruimer zou moeten worden nagedacht.

De voorzitter: Ik hoorde Sint-Jans-Molenbeek enz. We moeten opletten: de vierde wereld is een probleem. We moeten de armoede aanpakken. Ik wil ook niemand van een bepaalde groep viseren. U weet dat het probleem in bepaalde groepen misschien groter is dan in andere. Ik doe zelf elk weekend mee aan de verdeling van voedselpakketten. Ik kan u verzekeren: er zijn heel veel Emilies, Pauls en Erika's die ook een probleem van armoede hebben. De armoede moet worden aangepakt. We moeten niet de Marokkaan, Turk of allochtoon helpen, we moeten de armoede aanpakken.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Heel goed gesproken, mijnheer de voorzitter.

Collegelid Sven Gatz: Ik ga proberen zo goed mogelijk op de vragen te antwoorden en ook een perspectief te bieden naar verdere oplossingen. Wij proberen inderdaad een beter en dieper zicht te krijgen op deze problematiek, waarbij de focus niet enkel ligt op de voedselarmoede an sich. Die is zeer belangrijk, maar deze problematiek is breder, want we willen de verschillende facetten inzake de armoede in onze Nederlandstalige scholen in kaart brengen. Er is effectief een vorige enquête van 2016-2017. Wij hebben nu een nieuwe enquête opgesteld en we gaan het niet bij enquêtes houden, maar we willen eigenlijk beter zicht krijgen op het aantal leerlingen dat in die precaire situatie zit. Wat komt er aan bod in die enquête? De lege brooddozen (de verhalen die door de verschillende raadsleden zijn aangebracht) en het aanbieden van gratis maaltijden. In welke mate doet men dit? Want veel scholen geven op dit ogenblik wel een gezond ontbijt maar niet allemaal. Daar willen we een beter zicht op krijgen.

We willen daarin ook heel de problematiek meenemen van de aanschaf van schoolboeken en schoolmateriaal, deelname aan uitstappen, beschikbaarheid van pc en internet – een zaak die acuter is of zal worden – en de algemene opvolging van onbetaalde schoolfacturen. We verwachten de analyse van de enquête, begin volgend jaar. Dan zou ik graag extra stappen kunnen zetten, zelfs al zijn er al een aantal stappen gezet de voorbije maanden, waarop ik zo meteen terugkom.

De vorige bevraging van 2017 gaf aan dat de meeste Nederlandstalige scholen in Brussel geen gratis maaltijden aanbieden, maar wel vrij flexibel zijn om in geval van nood toch wel een oplossing te zoeken door een warme maaltijd, soep of boterhammen tevoorschijn te toveren. Ik durf het zo niet zeggen, maar men probeert daar toch wel concreet op in te spelen. Dat is de ergste nood die we moeten lenigen. Maar de lat blijft toch ook hoger liggen en we willen een aantal dingen structureler, integraal aanpakken, waarbij ondersteuning van de schoolteams, ouderbetrokkenheid, samenwerking met onderwijs en welzijn vooropstaan. We willen de 2 sporen bewandelen. Er is enerzijds de voedselarmoede en anderzijds de bredere problematiek.

In het kader van de coronamaatregelen van de voorbije maanden heeft de Vlaamse Regering een middelen vrijgemaakt om aan de Vlaamse gemeenten en OCMW's, en in Brussel aan de VGC een subsidie te geven ter ondersteuning van het consumptiebudget van kwetsbare doelgroepen. De Vlaamse overheid heeft de VGC 750.000 euro toegekend. We hebben ervoor gekozen om dit bedrag via een subsidiereglement volledig in te zetten voor tegemoetkomingen in de schoolkosten van kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen. Alle basis- en secundaire scholen komen in aanmerking voor deze subsidie. Er zijn eigenlijk 2 indicatoren die daarbij doorslaggevend zijn: het opleidingsniveau van de moeder en de schooltoelage, die ook de

grootte van de subsidie per vestigingsplaats bepalen. Met die middelen kunnen de scholen al wel een aantal dingen doen, minstens voor een bepaalde periode. Welke schoolkosten komen daarvoor in aanmerking? We hebben gefocust op het bredere pakket: de aankoop en de huur van schoolboeken, de aankoop en de huur van vakspecifiek lesmateriaal in het technisch en beroepsonderwijs.

We hebben gefocust op het bredere pakket: de aankoop of huur van schoolboeken, de aankoop of huur van vakspecifiek lesmateriaal dat nodig is voor richtingen in het secundair technisch en beroepsonderwijs, de aankoop van turn- en zwemkledij en ten slotte een deelnamekost voor zwemlessen en de algemene schoolkosten. We zijn bereid om de kosten voor maaltijden en tussendoortjes mee in rekening te brengen onder die algemene schoolkosten. We geven dus al een beter – zij het onvolledig – antwoord dan vorig schooljaar.

Daarnaast worden er vanuit het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin kleine subsidiebedragen toegekend aan scholen voor de promotie van gezonde voeding. Een aantal scholen heeft daar op ingetekend. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geeft ook de mogelijkheid om op school gratis fruit, groenten of melkproducten aan te bieden binnen de ‘Good Food Strategie’.

Mevrouw Els Rochette heeft wel gelijk dat het allemaal te versnipperd gebeurt. Zonder een lange omweg te maken – dat is toch altijd het risico bij overleg met andere overheden – zullen we moeten bekijken hoe er binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een structurele oplossing kan worden gevonden.

Een ruwe inschatting van de kosten voor gratis warme schoolmaaltijden voor alle leerlingen uit de basisscholen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel voor 140 schooldagen per jaar (exclusief woensdagen), levert een totale kostenraming van ruim 15 miljoen euro op. Het is echter veel moeilijker om een inschatting te maken van het aantal leerlingen dat geen warme maaltijden kan betalen. Met de enquête willen we dat nu beter in kaart kunnen brengen zodat we een adequater antwoord kunnen bieden.

Scholen kunnen zelf een aantal acties ondernemen met het fruit en de zuivelproducten die ze krijgen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Schoolmaaltijden moeten echter aan strenge voedselveiligheidsnormen voldoen, met aandacht voor de verschillende diëten. Veel scholen zijn om die reden dan ook overgeschakeld op afname van maaltijden van Agape. Die centrale keuken bereidt dagelijks 32.000 maaltijden in een koude lijn, waarvan 15.000 schoolmaaltijden. In Brussel nemen een 50-tal scholen bij Agape maaltijden af. We zullen ook hiervoor een model moeten vinden. De kostprijs van de voeding is op zich niet heel hoog, maar er moet ook rekening worden gehouden met de logistieke keten om de maaltijden in de scholen te krijgen. Overigens werken er in de centrale keuken enkele honderden laaggeschoolde arbeiders die zo het perspectief krijgen om sociaaleconomisch hogerop te geraken.

Met de enquête zullen we meer zicht krijgen op de omvang van het probleem in het Nederlandstalig onderwijs. Ik zal nagaan hoe de stad Antwerpen dat organiseert en ik zal samen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nagaan hoe we de inspanningen kunnen opdrijven, voortbouwend op de goede startpositie dankzij de ‘Good Food Strategie’. Zo hoop ik om een structureel antwoord te kunnen geven, ook na de uitzonderlijke hulp die de Vlaamse overheid nu in het kader van de strijd tegen het coronavirus geeft. Studeren en enquêteren mogen niet te lang duren. Ik hoop om na Nieuwjaar verbeteringen op het terrein te kunnen aanbrengen.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): De felicitaties aan mijn adres voor het stellen van deze vraag komen eigenlijk de heer Fouad Ahidar toe, al steun ik de vraag uiteraard ten volle. Ik dank ook de vele collega's die zijn tussengekomen.

Ik ben blij dat er veel projecten zijn die dit belangrijk probleem willen aanpakken. Ook de voorbeelden van de aanpak in steden in Vlaanderen of zelfs in Finland zijn heel interessant. Er is veel input om mee aan de slag te gaan. Er gebeurt ook al veel binnen de VGC, maar vaak te versnipperd. We moeten vermijden dat het te veel afhangt van de goodwill van de scholen. Ik ben blij dat het collegelid ook deze mening is toegedaan.

Metten is weten. Het zal dus belangrijk zijn om in januari de omvang van het probleem goed te kunnen inschatten zodat er structurele oplossingen gezocht kunnen worden. Het blijft belangrijk dat alle scholen hetzelfde aanbod hebben, al is het maar om te vermijden dat armere gezinnen naar dezelfde scholen zouden gaan.

Ik hoop dat we in het voorjaar de resultaten van de enquête kunnen bespreken. Tegen dan zal het collegelid ook meer weten over de Antwerpse aanpak en de samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is goed dat iedereen zich bewust is van het probleem. We kunnen een groot verschil maken. In het Verenigd Koninkrijk heeft de stervoetballer Marcus Rashford van Manchester United dit probleem op de agenda gezet. Ik ben blij dat we dit ook in Brussel aan het doen zijn.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is goed dat het collegelid het probleem bestudeert, maar ik ben er niet van overtuigd dat alle scholen exact hetzelfde moeten doen. Het is beter om dit vraaggestuurd aan te pakken en scholen te motiveren om er iets aan te doen. Bovendien heeft niet iedere school een refter of uitgebreide keuken. Het kan net inspirerend werken als scholen verschillende initiatieven hebben. Ik dacht dat scholen in het Antwerpse systeem een subsidie krijgen als ze zelf met een initiatief op de proppen komen, vaak in samenwerking met bedrijven uit de sociale economie. In Brussel zou dat kunnen met bijvoorbeeld het al vernoemde Cultureghem, dat zich ook bezighoudt met voedselverspilling waardoor er dus 2 vliegen in een klap kunnen worden geslagen.

Het is wel vreemd dat het collegelid de samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de GGC beklemtoont, maar niets zegt over de al bestaande initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap. Los van bevoegdheidskwesties onderneemt de Vlaamse Gemeenschap ook initiatieven waar Brusselse scholen kunnen op intekenen. Er is dus overleg nodig met Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts om alles te stroomlijnen.

Het collegelid is helaas niet ingegaan op het ballonnetje dat ik had opgelaten over de afdeling Bakkerij & Slagerij van Coovi. Deze VGC-school meldde immers dat ze wekelijks over een voorraad aan bereid voedsel beschikt waar ze geen weg mee weet. Valt er niets te organiseren zodat deze voedselverspilling stopt en er een oplossing kan worden geboden voor andere Nederlandstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik wil vooreerst alle organisaties bedanken die nu al voedsel bedelen, sociale restaurants organiseren en kortgeschoolde mensen tewerkstellen. Ze doen dat in moeilijke omstandigheden, want gezien de versnippering zouden ze best wel meer ondersteuning kunnen genieten. Ik ben blij dat we in januari dit debat met meer gefundeerde

cijfers zullen kunnen verderzetten. Dat is immers de essentie, want een enquête stilt de maag niet. De vraag blijft of de enquête niet net zoals de studie over de infrastructurele noden in het kunstonderwijs in een of andere schuif zal belanden waarna de kleine initiatieven kunnen blijven voortploeteren.

Ik ben het niet eens met mevrouw Els Rochette die stelde dat Brussel de groeiende groep van mensen die te weinig voedsel hebben niet alleen de baas kan. Het is een politieke keuze. Zelfs in derdewereldlanden werd op een bepaald moment de keuze gemaakt om kinderen een maaltijd te geven in de school. Het recht op voedsel gaat immers voor op voedselverspilling. Armoede is een integraal probleem. Voedselarmoede staat niet los van uitsluiting. We moeten dat goed beseffen.

Ik vind het dan ook spijtig dat niemand, behalve mevrouw Khadija Zamouri een klein beetje, de olifant in de kamer durfde te benoemen: de groothandel. Mijn mening zal wel verschillen met die van haar, maar wat als Kellogg's en Colruyt plots geen zin meer hebben om hun leuke initiatieven verder te zetten? Er moeten meer bindende initiatieven komen voor die grote bedrijven. Ze maken enorme winsten terwijl er op school kinderen zonder voedsel zitten. Brussel kan die groothandel inschakelen. Hoeveel ton wordt er vandaag verspild? Wat zou de impact kunnen zijn als dat voedseloverschot zou doorstromen naar, onder andere, het onderwijs? Dat is geen ballonnetje, maar een heuse olifant.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik ben blij dat het collegelid dit naar het gewestelijke niveau wil optillen en binnen de eigen structuren naar oplossingen wil zoeken. Ik treed de heer Gilles Verstraeten bij om er geen eenheidsworst van te maken, maar om het af te stemmen op de noden van de scholen. Op de schoolfacturen die ik kreeg, stond mooi aangegeven dat de school over een sociale kas beschikt voor mensen die problemen ondervinden om facturen te betalen. Scholen zijn zich wel degelijk bewust van de situatie, maar ze hebben niet altijd dezelfde noden.

Sommige scholen hebben andere noden dan andere scholen.

Als er gekeken wordt naar de Gewesten en naar andere structuren om te zoeken naar een oplossing, kan er dan ook gekeken worden naar private partners? Bedrijven zoals Colruyt of KBC ondersteunen vaak ook sociale doelen. Kan dat mee worden opgenomen, zodat de private en publieke sector niet te ver van elkaar verwijderd raken? Als we kijken naar de gevolgen van deze coronacrisis dan moeten we out-of-the-box durven denken en zowel sociaaleconomische organisaties als private bedrijven betrekken. Dan krijgen we een allesomvattend gegeven, met zowel vrijwilligers, sociaaleconomische organisaties als de private sector. We moeten durven nadenken over de lange termijn. College Jan Busselen vraagt zich af wat er zal gebeuren als partners ermee stoppen. Wel, dan zullen we het probleem opnieuw moeten aanpakken.

Mevrouw Soetkin Hoessen (Groen): Het collegelid gaf uitleg over een bedrijf dat veel maaltijden levert aan Brusselse scholen en over de sociale aspecten die daaraan verbonden zijn. Als dat project opgeschaald zou moeten worden, dan kan er misschien gekeken worden naar samenwerking met Brusselse keukens.

Ik wil het collegelid danken voor zijn duidelijk plan van aanpak. Het eerste punt is om te gaan kijken hoe het in Antwerpen gebeurt, vervolgens om te kijken of het opgetild kan worden naar het Gewestelijke niveau en om na te gaan wat er daar mogelijk is in het kader van Good Food.

Collegelid Sven Gatz: Begin 2021 zal ik proberen om een praktisch stappenplan voor te stellen en daarmee rekening houden in de begroting. De kunst zal daarbij niet zozeer zijn om de voedselkosten per kind te berekenen, maar eerder om ervoor te zorgen dat logistiek alles op de juiste plaats geraakt. Dat is ingewikkeld. We moeten daarbij bekijken of we daar niet flexibeler mee kunnen omgaan en dat niet alles voor alle scholen exact hetzelfde moet zijn. Ik heb de centrale keukens of aanleverplatformen als mogelijkheid benadrukt, maar het zal waarschijnlijk wat complexer zijn. We gaan zeker bekijken wat daar mogelijk is.

Ik heb de Vlaamse overheid wel degelijk vernoemd, in het kader van de substantiële hulp om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het gaat er niet over of we dit via een Vlaams of een Brussels kanaal oplossen, maar wel om te kijken wat er allemaal mogelijk is en de meest efficiënte oplossing voor de scholen aanbieden. Dat zal waarschijnlijk complex zijn, vandaar dat we in stappen zullen werken. Als we moeten wachten op de perfecte oplossing, zijn we al gauw 2 jaar verder en zoveel tijd hebben we niet.

– *Het incident is gesloten.*

Samenwerking tussen UZ, WZC en opleidingen verpleegkunde

De heer Jan Busselen (PVDA): Vorige week vernamen we in *De Afspraak* en eerder ook in een interview met *Bruzz* dat Brussels minister Alain Maron op een zeer ongepaste manier reageerde op de noodsignalen van de heer Nils Noppe van het UZ Brussel. Minister Alain Maron zei dat de heer Nils Noppe zich maar moest bezighouden met het UZ en dat er in Antwerpen ziekenhuizen zijn die er nog slechter aan toe zijn. Dat heet dan de zwarte piet doorschuiven en het probleem niet onder ogen willen zien.

Op 22 juli 2020 meldde de CEO van het UZ dat de crisis die we nu kennen er zat aan te komen als er geen gepaste maatregelen zouden volgen. Deze stelling werd gestaafd met de bevindingen van biostatisticus Kurt Barbé van de VUB, die op pijnlijke wijze de huidige piek en het aantal covid-besmettingen met precisie voorspelde.

Het spreekt voor zich dat de genomen maatregelen niet voldeden en de nodige maatregelen niet werden genomen. Eind augustus kondigde minister Alain Maron het opzetten van 4 nieuwe testcentra aan en 2 weken later nog 3 extra testcentra. Het eerste centrum opende echter pas op 21 september 2020 en pas deze week werden alle beloofde centra geopend.

Daarbovenop komt het feit dat de eerstelijnszorg kreunt onder de vraag naar testen. Er wordt gevraagd om spoed te zetten achter het verhogen van de testcapaciteit, maar dat objectief werd ondertussen al opgegeven. Asymptomatische mensen worden niet meer getest. Hierdoor wordt de eerstelijnszorg tijdelijk iets minder bevraagd, maar die maatregel zou op 15 november 2020 weer worden opgeheven. Mensen die getest worden, moeten soms 5 of 6 dagen wachten tot ze hun testresultaten krijgen. Ondertussen werken velen voort, omdat ze de quarantainemaatregelen onvoldoende kennen.

Ik denk dat minister Alain Maron zijn standpunt ondertussen heeft bijgesteld. Hij zegt niet langer dat we niet overhaast te werk moeten gaan en geeft nu toe dat hij de verkeerde virologen gevolgd heeft.

De situatie is rampzalig, maar we moeten dit gevecht toch aangaan. En in die zin zal er samengewerkt moeten worden. Op plaatsen waar het virus wel succesvol kon worden bestreden werkt de eerste, de tweede en de derde lijn goed samen. Dat zien we in Aziatische landen gebeuren, maar ook in Duitsland en zelfs in Antwerpen, waar de PVDA-schepen van Borgerhout aan de Antwerpse burgemeester gevraagd heeft om samen aan oplossingen te werken. Er werd vervolgens een gebouw vrijgemaakt en mensen uit de administratie met de gepaste diploma's werden ingeschakeld in de testprocedure van 2 artsenpraktijken in Borgerhout. Die samenwerking is fundamenteel.

Groot was mijn verbazing toen ik vernam dat minister Alain Maron niet is ingegaan op de aangeboden hulp van het UZ om de testcapaciteit en de labo's van het UZ ter beschikking te stellen. Nu opnieuw, bij de vraag om zieke patiënten uit ziekenhuizen naar de woon-zorgcentra over te brengen, was het eerste antwoord daarop dat de regels dat niet toelaten. Ondertussen wijzigde minister Alain Maron weer van standpunt en begrijpt hij dat nood wet breekt in een crisis waar mensenlevens op het spel staan.

Het UZ heeft blijk gegeven van een proactieve houding in de eerste golf. Spontaan werd er samengewerkt met woon-zorgcentra en met de artsenpraktijken in Jette. Een mooi voorbeeld van integrale zorg waar de eerste, tweede en derde lijn samenwerken en dit doorheen een crisis. Er zijn inderdaad bepaalde regels doorbroken, maar dat moet soms in crisismomenten. Spijtig genoeg hebben we die proactiviteit niet gezien in de aanpak vanuit de Brusselse Regering. Er moeten noodmaatregelen genomen worden om deze tweede golf te verslaan en er zal daarbij opnieuw moeten worden samengewerkt.

Heeft de collegevoorzitter reeds contact gehad met Erasmushogeschool, Odissee en andere opleidingscentra in Brussel die de opleidingen verpleegkunde en zorgkunde aanbieden? Wordt er overwogen om laatstejaars in te zetten tijdens de tweede golf en dat mee te laten tellen als stage?

Wordt de huisartsenkring ondersteund bij de opvolging van patiënten en testen? Zullen de huisartsen extra steun krijgen na 15 november 2020, wanneer asymptomatische patiënten opnieuw getest zullen worden?

De roep om extra handen in de zorg is schrijnend. Zeker in de woon-zorgcentra is de uitval groot en zijn er opnieuw meer besmettingen. Worden er maatregelen genomen om de woon-zorgcentra te ondersteunen met extra personeel? Wat is de situatie in de woon-zorgcentra die afhangen van de Vlaamse overheid? Zijn er besmettingen? Hoeveel?

De voorzitter: Een deel van dit debat werd al gevoerd in het Brussels Parlement, maar ik heb de heer Jan Busselen toch laten uitspreken, want anders zou hij mij betichten van een gebrek aan democratie. Ik vraag hem om zich in het vervolg te beperken tot de bevoegdheden van het College.

De heer Jan Busselen (PVDA): Met dit soort van hokjesdenken mogen we ons voorbereiden op een derde golf.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Als we willen dat de bevolking de debatten begrijpt en aanvaardt wat er op politiek niveau gebeurt, dan moeten de dingen op de juiste plaats besproken

worden. Alles wat in het betoog van de heer Jan Busselen aan bod kwam, ging bijna exclusief over Brussels minister Alain Marron, die minister is in de GGC en bevoegd is op een andere plek. Deze zaken moeten zeker besproken worden en ze zijn ook besproken op die andere plek. Het is lastig dat er hier vanalles gezegd kan worden zonder wederwoord van de betrokkene en dat dit dan allerlei indrukken nalaat die moeilijk weerlegd kunnen worden. De vragen van de heer Jan Busselen hadden wel een verband met de VGC-bevoegdheden, maar zijn betoog in grote mate niet. Ik roep hem op om daar rekening mee te houden. De situatie is voor buitenstaanders al moeilijk genoeg om dat allemaal te kunnen begrijpen en het wordt er niet beter op als we dat zelf nog eens ingewikkelder gaan maken.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Jan Busselen.

Er is iets dat mij even van het hart moet. Corona staat sinds midden augustus opnieuw hoog op de agenda, ook in de commissie Welzijn en Gezondheid van de GGC waar ik aanwezig was. Toen ik daar vragen stelde aan Brussels minister Alain Maron en op de alarmkreten van Marc Noppen van het UZ Brussel wees, werd daar geërgerd op gereageerd, alsof het om Brussel-bashing ging.

Ik wil een oproep doen om van deze crisis geen communautaire strijd te maken. De VGC kan daar zeker een constructieve rol in spelen. Het maakt niet uit of iemand in Brussel Nederlands, Frans of een andere taal spreekt. Het virus treft iedereen even hard. De experts doen er alles om de politici zo goed mogelijk te informeren, over de gewestgrenzen heen. Ik kan niet genoeg benadrukken dat het beleid zich met de beste experts moet omringen en een wetenschappelijke consensus moet zoeken, los van taal.

Op welke manier bent u bij het beleid van de GGC betrokken? Het lijkt mij heel belangrijk dat de VGC daar actief aan meewerkt.

Hoe tracht de VGC via haar netwerken mensen aan te zetten om zich als vrijwilliger in de ziekenhuizen en de woonzorgcentra op te geven of om plasma te doneren in de strijd tegen Covid-19? Alleen samen kunnen we die strijd winnen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik dank de heer Jan Busselen voor zijn vraag. Hij heeft een aantal terechte opmerkingen gemaakt, net zoals mevrouw Els Rochette. Ik heb in de GGC ook al meermaals aangedrongen op een duidelijkere Nederlandstalige aanwezigheid.

Ik ben eveneens benieuwd hoe de VGC meewerkt aan het coronabeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar we mogen niet hypocriet doen. In dit cenakel wordt er regelmatig kritiek geuit op de Vlaamse Regering en de Vlaamse Gemeenschap, terwijl die hier niet aanwezig zijn om zich te verdedigen. Het moet dus ook kunnen dat er kritiek op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of op de GGC wordt geuit wanneer hun beleid of hun houding een impact op de Vlaamse instellingen in Brussel heeft. Daar is niets mis mee. We mogen daar niet hypocriet over doen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: We staan waarschijnlijk aan de vooravond van een tweede lockdown. We vechten tegen een virus dat zich niets van bestuurlijke grenzen aantrekt. Ik denk dat we dat allemaal goed beseffen. Als we het virus willen verslaan, moeten we samen de strijd aangaan en moet iedereen zijn verantwoordelijkheid nemen. Die strijd wordt volgens

mij het best gevoerd met een eenheid van commando waar beslissingen worden genomen en uitgevoerd, waarna ieder bestuursniveau vanuit zijn bevoegdheden kijkt op welke manier het aan die strijd kan bijdragen. Een gevecht over wie wat communiceert en wanneer, daar hebben we nu geen boodschap aan. We hebben nu nood aan een heldere richtlijn over waar we naartoe gaan. Ik hoop dat het Overlegcomité straks samen met de federale overheid de nodige stappen zal zetten.

De eerste belangrijke stap is dat er geen strijd wordt gevoerd over wie er bevoegd is om welke beslissingen te nemen, maar dat er snel en eensgezind wordt gecommuniceerd. De tweede stap is dat iedere overheid een bijdrage levert. Elke overheid heeft bevoegdheden die ze kan aanwenden om mee tegen het virus te strijden. De crisis treft alle domeinen, of het nu gaat om wonen, mobiliteit, gezondheidszorg of economie. Alle beleidsniveaus moeten dus de handen in elkaar slaan.

Ik zal met veel plezier toelichten welke maatregelen de VGC vanuit haar bevoegdheden neemt, maar het lijkt mij niet het juiste moment om het debat aan te gaan over wie er wat moet communiceren en wanneer. Het is een goede zaak dat er binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar een eenheid van commando wordt gestreefd. We kunnen nadien kritiek op dat commando hebben en dat commando evalueren, maar het is belangrijk dat we nu eensgezind zijn, dat we ons niet uit elkaar laten spelen en dat we samen de strijd tegen het virus voortzetten.

Ik wil beginnen met het personeel in de administraties, de kabinetsmedewerkers, maar vooral de mensen op het terrein te bedanken voor hun aanhoudende inzet. We staan aan de vooravond van een nieuwe reeks strenge maatregelen. Die wegen zwaar op de organisaties op het terrein, die zich moeten heruitvinden en de kracht moeten vinden om opnieuw de solidariteit binnen Brussel te activeren. Op het terrein wordt er hard gewerkt. Organisaties en administraties reorganiseren zich. Mijn oprechte dank aan iedereen die dat mee mogelijk maakt.

De VGC zal zeker inzetten op extra zorg- en verpleegkundigen. Overal zijn momenteel handen tekort: in de zorg, in de ziekenhuizen, in de testcentra. Het is al weken alle hens aan dek en ook de komende weken zullen nog heel zwaar worden. De noodkreten uit de ziekenhuizen zijn luid en duidelijk. Daarom vragen we de bevolking om de maatregelen strikt na te leven. Daarom vragen we aan iedereen om geen verwarring te zaaien. Daarom zullen we goed uitleggen wat de maatregelen zijn en waarom die nodig zijn. Daarom zullen we alle zeilen bijzetten in de gezondheidszorg.

De vraag op welke manier studenten zorg- en verpleegkunde kunnen worden ingeschakeld, wordt onderzocht, zowel door de VGC als door de andere overheden. Niet alleen de laatstejaarsstudenten, maar alle studenten worden bij de crisis betrokken, aangezien zij vaak stage lopen in gezondheidsinstellingen.

Domus medica, de vertegenwoordiger van de Vlaamse huisartsen en huisartsenkringen op wetenschappelijk, maatschappelijk en syndicaal gebied, contacteerde enkele weken geleden alle Vlaamse opleidingsinstellingen, ook die in Brussel. Zowel Odisee als de Erasmushogeschool Brussel hebben toegezegd om stagiairs te plaatsen in woonzorgcentra in nood in de Vlaamse Rand. Het is momenteel niet duidelijk of er ook in de erkende Vlaamse woonzorgcentra in Brussel stagiairs worden geplaatst, maar de eerstelijnszone Bruzel startte ondertussen in Brussel een soortgelijk initiatief op. We zetten dus alles op alles om het personeel te versterken.

Ik zou u voor sommige vragen naar andere beleidsniveaus kunnen doorverwijzen, maar ik wil niet te veel schotten plaatsen. Het kabinet van collega Alain Maron heeft ook aan andere scholen gevraagd om de Brusselse testcentra als mogelijke stageplaats te erkennen. Vanuit de cel Hygiëne van de GGC is er een samenwerking met een aantal Nederlandstalige en Franstalige hogescholen om stagiairs in eerste instantie in te zetten voor de testing. Op initiatief van de federale coronacommissaris vindt er een interministeriële conferentie plaats waaraan Brussel deelneemt. Daar wordt momenteel besproken hoe studenten verder in de crisis kunnen worden ingeschakeld. Ik dank alle hogescholen en studenten die in zulk een moeilijke tijden helpen waar het kan.

Er waren ook vragen over de ondersteuning van de huisartsen voor de opvolging van de patiënten. De Vlaamse Regering heeft voor een ondersteuning van de Vlaamse huisartsenkring in Brussel gezorgd door afgelopen zomer de zorgraden een bijkomende opdracht en subsidie toe te kennen in het kader van de bestrijding van de coronacrisis. Op 24 september 2020 werd er voorts een samenwerkingsovereenkomst tussen de VGC en de eerstelijnszone Bruzel gesloten. Die overeenkomst heeft betrekking op de pijlers waarvoor de VGC bevoegd kan worden beschouwd, in het bijzonder pijler 2, het solidariseren van het aanbod en de preventie van uitbraken, en pijler 3, het sensibiliseren van de bevolking en de zorgaanbieders. Het team van Bruzel treedt als aanspreekpunt en doorgeefluik voor de Brusselse eerstelijnszone op. Tot slot wordt er gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst tussen Bruzel en de Brusselse huisartsenkring. Ook voor de ondersteuning van de huisartsen en huisartsenpraktijken wordt dus alles op alles gezet.

Brussel telt woonzorgcentra die van Vlaanderen afhangen en andere die van de GGC afhangen. De Brusselse woonzorgcentra die door Vlaanderen zijn erkend, wachten op de maatregelen van de eigen overkoepelende zorggroep, ook met betrekking tot het inzetten van extra personeel. Die extra mensen zullen nodig zijn en zijn altijd welkom, maar kunnen het best op eenzelfde plaats worden ingezet, en niet in verschillende instellingen, om het risico op besmettingen te beperken.

De Brusselse woonzorgcentra die door Vlaanderen erkend zijn, bleven tot nu toe gespaard van een grote personeelsuitval en proberen de situatie te baas te gaan met de strikte maatregelen, maar we weten hoe snel de situatie kan omslaan. We hebben daarom al een aantal woonzorgcentra ingeschreven op het vrijwilligersplatform van het Rode Kruis Vlaanderen om extra personeel te kunnen aanvragen. Die mensen staan klaar om in te springen als het nodig is. Op het niveau van de GGC bestaat er een gelijkaardig initiatief. Bij de eerste golf zette Iriscare een vrijwilligersplatform op waar de instellingen nu opnieuw een beroep op kunnen doen.

Daarnaast zijn er nog een aantal bijkomende maatregelen genomen. Zo zijn er op basis van de lessen uit de eerste golf draaiboeken en actieplannen opgesteld en verder bijgeschaafd, maar dat neemt niet weg dat het personeel onder gigantische druk staat en dat dit een moeilijke, pijnlijke en slopende periode voor hen is. We moeten blijven uiting geven aan onze waardering voor hun werk. De bedoeling is dat wij dankzij dat voorbereidend werk klaar staan en kunnen bijspringen wanneer dat nodig is, maar het zal sowieso een heel moeilijke periode worden.

Momenteel zijn in 3 van de 8 woonzorgcentra die van de Vlaamse overheid afhangen, een aantal positieve gevallen vastgesteld. Wij volgen de situatie nauwgezet op en doen er alles aan om de vreselijke toestanden die wij tijdens de eerste golf hebben meegemaakt, te voorkomen. In de

138 woonzorgcentra waar Iriscare verantwoordelijk voor is, is de situatie op dit ogenblik beter onder controle dan tijdens de eerste golf, maar ook daar wordt de situatie permanent in de gaten gehouden.

De tweede golf valt mentaal nog zwaarder dan de eerste golf. Ze vormt een dreun voor de zorgverleners en het medisch personeel, dat nog niet van de eerste golf bekomen is. We zijn beter voorbereid, er zijn samenwerkingsovereenkomsten, actieplannen en beschermingsmateriaal, maar het blijft zoeken. Uiteraard blijven goede ideeën vanuit de Raad welkom. Het komt er nu op aan om met zijn allen de crisis samen het hoofd te bieden. De situatie is ernstig en er zullen nadien evaluaties moeten gebeuren, maar op dit ogenblik roep ik iedereen op om solidair te zijn, want ook deze crisis komen we alleen maar samen door.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik ben heel blij dat de collegevoorzitter benadrukt dat samenwerking, de eenheid van commando en dat solidariteit nu voorop staan. We moeten buiten de getrokken lijntjes kijken, want die voldoen duidelijk niet.

Ook ben ik het eens met de heer Gilles Verstraeten dat het debat over het Brusselse beleid ook hier gevoerd moet kunnen worden. Ik kreeg als kritiek dat het debat niet ingewikkelder gemaakt hoeft te worden, maar dat is nu net het probleem: het debat is ingewikkeld omdat de situatie ingewikkeld is gemaakt. In die zin hoop ik dat deze crisis ons vragen doet stellen over hoe we onder andere zorg en gezondheid organiseren in een stad als Brussel.

Het verheugt me dat de Erasmus Hogeschool 50 studenten naar het UZ stuurt. Hopelijk volgen Odisee en andere opleidingsinstellingen dat voorbeeld. Spreekt de collegevoorzitter hen daar proactief op aan? Als dat nog niet is gebeurd, roep ik nogmaals op om dat alsnog te doen.

Wat de artsen betreft, hoor ik dat er een samenwerkingsovereenkomst in de maak is met de Brusselse Huisartsenkring. Ja, dat had vroeger moeten. Er hadden nu eenmaal een heleboel zaken vroeger moeten. Toch is het goed dat het uiteindelijk gebeurt. De administratieve ontlasting is nog steeds pertinent, ook nu een deel van de opvolging en het testen geautomatiseerd gebeurt, onder meer via de app en het GGC-systeem. Een deel van de Brusselaars heeft immers nog altijd moeite met digitale toepassingen. Die mensen zullen dan ook een beroep blijven doen op hun arts en de huisartsenpraktijken. Ook na 15 november 2020 zal administratieve hulp dus welkom zijn. Daarnaast zou ik de bewustmakingsacties voortgezet en uitgebreid willen zien.

De personeelsuitval in de rusthuizen moet goed opgevolgd worden. De PVDA staat in nauw contact met mensen die in rusthuizen werken, en hun verhalen zijn werkelijk schrijnend. Gisteren hoorde ik van de man van een deeltijds personeelslid van een bepaald rusthuis dat er nog maar 3 personeelsleden over zijn voor 49 residenten, van wie er 41 positief hebben getest op Covid-19. Een positief geteste resident op leeftijd heeft extra hulp nodig, terwijl het rusthuis nu net met een dramatisch personeelstekort kampt. De vraag wat Actiris kan betekenen, hoeven we inderdaad niet in de VGC te voeren, maar ik hoop dat u uw collega oproept om Actiris proactiever te laten werken. De oproepen naar meer vrijwilligers zijn een goede zaak, het is zelfs essentieel dat dat gebeurt, maar waarom bijvoorbeeld niet proactief nagaan of er geen vervangingspool kan worden opgesteld, zoals dat ook gebeurde in het onderwijs? Kijk binnen de groep van werkzoekenden wie over de juiste competenties beschikt. Dat gaat van koks en schoonmaakpersoneel over technisch personeel tot kinesisten en zorgpersoneel. Zoek die mensen actief op, moedig hen aan om in te vallen en zorg ervoor dat ze betaald worden. Zo

kunnen we proberen om samen de golf zo goed mogelijk op te vangen.

Ten slotte zijn er nu ook besmettingen in 3 woonzorgcentra. Er worden zaken ondernomen, maar kan er bijvoorbeeld via *Bruzz* of de gemeenschapscentra geen oproep naar helpende handen uitgestuurd worden? Het Rode Kruis doet dat nu al, maar het is werkelijk alle hens aan dek om eruit te raken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Gedane zaken nemen geen keer, dat klopt. Er werd te laat ingezien wat er allemaal op ons afkwam, en nu is het alle hens aan dek. Alle overheden zullen inspanningen moeten leveren. De zaken zijn complex in dit land, en na de zesde staats hervorming – die mijn partij niet mee heeft goedgekeurd – is de situatie op heel wat vlakken zelfs té complex geworden. Toch hoeft ‘eenheid van commando’ zich niet uitsluitend te beperken tot het federale niveau. In Brussel verliep bijvoorbeeld de samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten niet altijd gemakkelijk. Ook dat heeft tot verwarring geleid. In Duitsland bijvoorbeeld, toch ook een sterk gedecentraliseerd land, wordt de coronacrisis redelijk goed aangepakt. Het is vooral zaak om duidelijk te zeggen wie wat moet doen en wie waarvoor bevoegd is. Het grote probleem van Brussel en België is dat iedereen bevoegd, maar niemand verantwoordelijk is. Een gedecentraliseerd systeem kan goed draaien, op voorwaarde dat je de systemen kritisch onder de loep neemt.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Iedereen is zich ervan bewust dat samenwerking cruciaal is. Ik sluit me dan ook volmondig aan bij de woorden van de collegevoorzitter: we mogen ons niet uit elkaar laten spelen. Kan de VGC misschien een rol spelen in de verdere bekendmaking van dat platform? Of gebeurt dat al? Er staat nog een actualiteitsvraag over het platform Brussel Helpt op de agenda. Misschien kan dat ook opnieuw een rol spelen. Heel wat Brusselaars willen de handen uit de mouwen steken: hoe brengen we alle noden juist in kaart en krijgen we de juiste vrijwilliger op de juiste plaats? Daar lijkt mij een rol weggelegd voor de VGC.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Debat en evaluatie zijn belangrijk, maar nu is het moment om te handelen – om goed en sterk te handelen.

Straks komt inderdaad de vraag over Brussel Helpt aan bod. Het is wel belangrijk om een onderscheid te maken tussen zorgpersoneel, met een specifieke opleiding en expertise, en andere vormen van solidariteit. We hebben ze allebei nodig en zullen dan ook op beide inzetten. Doorverwijzen van het ene platform naar het andere is dan ook ontzettend belangrijk. De platformen bekendmaken is wel het minste wat we kunnen doen. Elk bestuursniveau moet de initiatieven van de andere niveaus ruim onder de aandacht brengen. Brussel Helpt is inderdaad een mooi voorbeeld van samenwerking tussen verschillende overheden binnen de Brusselse context. Het initiatief vond inspiratie in Leuven, maar is ondertussen opgepikt door alle Brusselse overheden.

Goede doelgroepencommunicatie blijft van het allergrootste belang. Daar wordt zwaar op ingezet, maar het blijft een grote uitdaging. De GGC, de kabinetten van collegelid Pascal Smet en mijzelf en de VGC-administratie hebben overlegd hoe de krachten kunnen worden gebundeld en de acties het best op elkaar worden afgestemd.

Collega's, ik hoop ook dat ieder van u de kracht vindt om er te zijn voor de mensen in uw omgeving. Sommigen van u steken zelf de handen uit de mouwen en trekken het veld in.

Bedankt daarvoor! Hopelijk komen we snel uit deze periode.

-Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Mevrouw Bianca Debaets, stemt u ermee in dat de 2 vragen van de heer Mathias Vanden Borre voor de uwe aan bod komen? Collegelid Pascal Smet heeft immers nog een andere afspraak en moet vroeger vertrekken.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Geen probleem.

VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

Het eengemaakt Brussels cultuurloket

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het Vlaams Cultuurloket heeft tijdens de Covid-19-crisis bewezen hoe waardevol zijn dienstverlening aan de sector is. Nieuwe regelgeving van verschillende beleidsniveaus kwam op de cultuursector af. Er was dan ook duiding nodig van de vele initiatieven en noodinstrumenten, zoals de hinderpremie of het systeem van tijdelijke werkloosheid en de toepasbaarheid op de Vlaamse culturele spelers. Het Cultuurloket heeft die taak op zich genomen en heeft er zich met verve gekwetend.

Toch vinden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de VGC, de Cocof en de Franse Gemeenschap het nodig om een eengemaakt Brussels cultuurloket op te richten. Vooral voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lijkt de oprichting van zo'n Brussels cultuurloket bevoegdheidsmatig toch moeilijk te liggen. Opnieuw wordt de invulling van de zogenaamde 'biculturele aangelegenheden van gewestelijk belang' sterk opgerekt.

Op de interministeriële conferentie (ICM) Cultuur van 14 juli 2020 is beslist om een werkgroep op te richten om de samenwerking en de scope van een 'Brussels cultuurbureau' te bespreken. De Franse Gemeenschap nam daartoe het initiatief. Brussels minister-president Rudi Vervoort werd op 28 september 2020 ondervraagd in de Commissie voor de Financiën en de Algemene Zaken over die ICM Cultuur. Hij verklaarde toen dat men wachtte op de oprichting van een Federale Regering om het dossier vooruit te helpen en dat *“quoi qu'il en soit, l'axe de base est d'abord à construire avec la Fédération Wallonie-Bruxelles. Je n'ai pas ressenti la même préoccupation dans le chef de mon collègue néerlandophone [Jan Jambon; MVdB]. Nous verrons si nous pourrons le convaincre.”*

Zoals ik al aangaf in eerdere plenaire vergaderingen, zit Vlaanderen inderdaad niet te wachten op een Brussels cultuurloket. Investeren in het Vlaams Cultuurloket en in een vergelijkbaar en apart Brussels bureau lijkt me voor de Vlaamse Gemeenschap dubbelop. Wel wordt er op dit moment met de bevoegde beleidsniveaus bekeken of er een centraal platform kan komen dat de verschillende subsidiemogelijkheden van de gemeenschappen, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de 19 gemeenten, de VGC en de Cocof op een overzichtelijke manier ontsluit.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft men een fysiek loket voor ogen, waar cultuurmakers kunnen aankloppen voor juridische ondersteuning, zakelijk advies, begeleiding enzovoort. Vlaanderen heeft daarvoor de organisatie Cultuurloket, waar ook cultuurmakers uit Brussel kunnen aankloppen. Cultuurloket bekijkt ook hoe het Brusselse culturele veld op een nuttige manier ten dienste kan zijn. Bovendien heeft Cultuurloket zijn administratieve zetel en kantoren in Brussel. Wat is dan nog de meerwaarde van een eengemaakt Brussels cultuurloket voor de VGC? Wat moet de scope van dat eengemaakt cultuurloket zijn volgens de VGC?

Was de VGC aanwezig op de IMC Cultuur van 14 juli 2020? Zo ja, wat was de input van de VGC daar?

Welke rol neemt de VGC tot slot op in de oprichting van het Brussels cultuurloket? Zijn er al budgetten van de VGC toegewezen aan het project? Zo ja, over welk bedrag gaat het?

De heer Jan Busselen (PVDA): Als man van het terrein weet ik dat niet enkel de Franstalige overheden vragende partij zijn voor een eengemaakt cultuurloket. Ik heb een rondvraag gedaan.

Zij willen liever één toegangspoor met duidelijke communicatie dan dat ze her en der hun informatie moeten zoeken. Het is sowieso al ingewikkeld genoeg om te achterhalen waarop ze aanspraak kunnen maken of welke subsidies ze waar kunnen aanvragen. Volgens mij vraagt de cultuursector dus om een eengemaakt loket dat ondersteuning, informatie en begeleiding tegelijkertijd aanreikt. Zo'n loket moet dienstverlening in het Nederlands, Frans en Engels aanbieden.

Ik denk dat een eengemaakt loket geen zet is van de Franstaligen. Het is eerder een stap vooruit voor de kunstensector in Brussel. Laat ons niet vergeten dat Brussel een smeltkroes is met talloze jonge cultuurmakers van over de hele wereld. De meesten vinden de taal waarin ze worden ondersteund niet belangrijk, wel de ondersteuning waarop ze kunnen rekenen en of er een plek is die alle steunmaatregelen bundelt en toelicht.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Op het terrein weerklinkt luid de vraag naar een eengemaakt cultuurloket, waar alle kunstenaars terecht kunnen met vragen en opmerkingen. De coronacrisis zet die noodzaak extra in de verf. Ik verheug me dat Vlaams minister-president Jan Jambon in de Commissie voor Cultuur van het Vlaams Parlement heeft verklaard mee te willen werken aan het project. Geef de gesprekken de kans, in het belang van kunstenaars die op zoek zijn naar steun en raad.

Collegelid Pascal Smet: Mijnheer Vanden Borre, ik begrijp niet waarom u hier steeds op terugkomt. Het is niet de eerste keer dat we dit thema bespreken. Ik verheug me dat u vandaag niet hebt beweerd dat ik denigrerend over Vlaams cultuurloket heb gesproken. In het Vlaams Parlement hebt u dat wel gedaan, heb ik gehoord. Ik verzoek u vriendelijk, maar dringend, om mijn woorden niet meer te verdraaien. Op geen enkel ogenblik heb ik me denigrerend over het Vlaams cultuurloket uitgelaten. Als u met de medewerkers gaat praten, zult u horen dat zij precies weten wat wij van hen denken. Ik begrijp uw bedoeling hoegenaamd niet, net zoals ik deze vraag niet begrijp. Het is al de zoveelste keer dat we hierover debatteren. Eerlijk gezegd denk ik dat u het niet wilt begrijpen.

Wij willen het Vlaams cultuurloket niet ondermijnen, we willen ermee samenwerken. Het Vlaams cultuurloket vervult in hoofdzaak een ondersteuningsopdracht, geen

informatieopdracht. Het cultuurloket is verankerd in de Vlaamse Gemeenschap. Dat is logisch.

De heer Jan Busselen, mevrouw Lotte Stoops en mevrouw Els Rochette hebben het al aangehaald: we hebben nood aan Brusselse kunstenaars – internationaal soms, maar ook Vlaams, Waals en uit Brussel zelf. Zij moeten de juiste informatie kunnen vinden. Dat vraagt om een eengemaakt informatieloket in Brussel, dat hen doorverwijst naar een backoffice, misschien dat van het Vlaams cultuurloket, misschien een ander. Het komt erop neer één toegangspoort op te richten. Het Vlaams cultuurloket beseft dat en werkt daarom zonder problemen met ons samen. Ook een van uw grote bazen, de heer Jan Jambon, begrijpt dat goed.

De VGC was vertegenwoordigd op de IMC Cultuur. Op de conferentie is beslist om een werkgroep rond een Brussels cultuurbureau op te richten. Die werkgroep is gisteren overigens bijeengekomen. Er zijn afspraken gemaakt. Wij verkeren helemaal niet in een conflictsituatie met de heer Jan Jambon, integendeel. Gisteren zaten we zelfs voor een groot deel op dezelfde lijn.

Ik begrijp hoegenaamd niet waarom u voortdurend op dit thema terugkomt en een probleem probeert te scheppen dat er helemaal niet is. Het College streeft naar een samenwerkingsfederalisme waar elk beleidsniveau sterker uitkomt. De institutionele boekhouder spelen leidt nergens toe. We willen louter dat alle overheden de handen in elkaar slaan om kunstenaars in Brussel te helpen, door hun een frontoffice aan te bieden dat hen doorverwijst naar verschillende backoffices. Dat is nu eenmaal modern bestuur.

We nemen deel aan de werkgroep, waar we momenteel geen budgetten voor hoeven te voorzien. Het was een goede vergadering. Geef het project een kans. Er is geen conflict. Zoek het niet op. L'union fait la force, united we stand, eendracht maakt macht.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Met alle respect, maar als er iemand vandaag het conflict opzoekt, dan bent u het wel. Ik stel een aantal vragen. Het is mijn parlementair recht en mijn bevoegdheid om het dossier op te volgen. Ik verwijs uitdrukkelijk naar beslissingen in het verleden, ik verwijs naar een planning, ik vermeld dat het project vordert. Ik mag u toch om een update vragen?

Als u dat een conflict noemt, wilt u dat conflict misschien zelf opzoeken. Ik heb eerdere uitspraken van u weggelaten uit mijn betoog, in de hoop om de polemiek niet nogmaals op te rakelen, maar nu begint u er zelf weer over. U verwijt me van alles, maar u moet eerst de hand in eigen boezem steken.

Ik schaar me achter de boodschap die Vlaams minister-president Jan Jambon in het Vlaams Parlement heeft uitgesproken. Dat standpunt heb ik al meermaals aangehaald. Als betere informatieverstrekking een meerwaarde kan bieden, door samenwerking met verschillende bestaande cultuurlokets, dan ben ik daar voorstander van. Ik citeer echter de heer Jan Jambon: *“Het lijkt me echter niet aangewezen een model uit te werken dat de facto, of op termijn, ertoe zou leiden dat de organisatie Cultuurloket enkel nog voor cultuurmakers uit het Vlaamse Gewest werkt en dat cultuurmakers op het grondgebied van Brussel bij een ‘gewestelijk loket’ zouden moeten aankloppen”*.

Ik uit mijn bezorgdheden over enkele basisprincipes, want het is mijn recht en mijn plicht om de belangen van de Vlaamse Gemeenschap te verdedigen en u over die belangen in te lichten.

Mijnheer Smet, u begint alweer te gebaren. (*Opmerkingen van collegelid Pascal Smet*)

Laten we het alstublieft respectvol houden en het debat op serene wijze verderzetten.

- *Het incident is gesloten.*

De code oranje voor de indoorsportactiviteiten

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De werkelijkheid heeft ons ingehaald. Ik zal mijn vraag aanpassen.

Vlaams minister van Sport, de heer Ben Weyts, heeft na overleg met de sportsector beslist dat sportief Vlaanderen op woensdag 14 oktober 2020 op code oranje overschakelt. Dat betekent onder meer dat binnensporten waarbij de veiligheidsafstand van anderhalve meter niet gegarandeerd kan worden, verboden worden voor alle sporters van 12 jaar of ouder.

Een pas verschenen ministerieel besluit verscherpt de regels voor kinderen jonger dan 12. Binnen sporten is nog maar in 2 gevallen toegelaten: in schoolverband, zoals turnlessen; en tijdens sportstages en sportkampen. Die kunnen enkel doorgaan met goedkeuring van de burgemeester. Het zijn geen prettige maatregelen, zeker niet nu de herfstvakantie voor de deur staat. Helaas vrees ik voor een grote impact op heel wat sportkampen en evenementen.

Welke impact ervaren sportclubs en indoorsportorganisaties die de Vlaamse Gemeenschap erkent?

Hoeveel clubs en indoorsportorganisaties zijn genoodzaakt om hun activiteiten tijdelijk op te schorten of aan te passen? Beschikt u over een overzicht van de getroffen sportclubs in het Brussel Hoofdstedelijk Gewest?

Dezelfde vragen gelden uiteraard voor de sportkampen en sportactiviteiten. Hebt u daar een overzicht van? Wat onderneemt u om dergelijke activiteiten alsnog aan te bieden?

Overlegt u met de verschillende burgemeesters in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een eengemaakt antwoord te formuleren? Hoe reageren de burgemeesters op dit ministerieel besluit?

Collegelid Pascal Smet: Mijn antwoord is uiteraard onder voorbehoud. Vanmiddag vindt er een zeer belangrijke vergadering plaats, waardoor alle regels opnieuw zouden kunnen veranderen.

Zoals de zaken er nu voorstaan, gelden er sinds 26 oktober 2020 strengere regels in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sportzalen, fitnesszalen, schaatsbanen en zwembaden zijn gesloten, met uitzondering van activiteiten voor kinderen tot en met 12 jaar oud. Uiteraard kan de uitbater van de sportinfrastructuur zelf besluiten om de deuren te sluiten. Trainingen kunnen nog voor deelnemers van 12 jaar of jonger, binnen en buiten. Voor kinderen ouder dan 12 is in georganiseerd verband sporten verboden, zowel indoor als outdoor. Met het gezin buiten sporten blijft toegestaan, ook voor kinderen ouder dan 12 jaar. Voor alle leeftijden zijn amateursportwedstrijden verboden. De cafetaria's, kleedkamers en tribunes blijven gesloten.

De impact op de Brusselse sportclubs is niet min. Alle 175 erkende sportverenigingen zijn getroffen. Er zijn 5 zwemclubs met een aanbod enkel voor kinderen tot en met 12 jaar oud. De 170 overige sportclubs moeten hun werking staken. De 65 zaalvoetbalclubs spelen momenteel niet, de 20 clubs met een competitief jeugd aanbod voor kinderen onder de 12 kunnen hun leden niet laten deelnemen aan wedstrijden, en de 10 sportclubs met professionele werkrachten moeten naar oplossingen zoeken.

Het College informeert de sportclubs en bestudeert de mogelijkheden. Uiteraard ligt er een extra subsidie op tafel, mogelijk gemaakt dankzij het noodfonds van de VGC. De precieze details werken we de komende dagen uit, al zullen ze afhangen van de bijkomende maatregelen van de federale overheid. Veel meer kan ik u op dit moment niet vertellen. Het ziet er niet zo goed uit, ik vrees dat er nog een verstrenging aan zit te komen. Het zijn geen gemakkelijke tijden. De gevolgen zijn overal merkbaar, bij ons en in onze buurlanden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het is bijzonder hard en droevig nieuws voor alle mensen met kleine of grote sportieve ambities. Maar de maatregelen zijn absoluut noodzakelijk en het is zeker niet mijn bedoeling om ze ter discussie te stellen.

Ik heb wel 3 bedenkingen of suggesties bij uw antwoord. Zou het, ten eerste, mogelijk zijn om in een digitaal aanbod te voorzien, eventueel in samenwerking met een aantal sportclubs? Bijvoorbeeld door de sportbeoefenaars thuis te contacteren, uiteraard binnen een wettelijk kader, zodat zij toch kunnen blijven bewegen, misschien op eigen houtje. Het is belangrijk dat het contact niet verwatert, want dat zou dramatisch zijn. Iedereen sluit zich op in zijn eigen bubbel, maar sport is vaak een belangrijke uitlaatklep. Misschien kan de VGC daar samenwerken met de sportorganisaties.

Een tweede aspect, waar u niet op ingegaan bent, is de enorme versnippering in Brussel. Het is de taak van het collegelid om, in overleg met de burgemeesters, ervoor te zorgen dat er een eenvormige benadering is, dat de opgelegde maatregelen uniform zijn voor het hele gewest. Het collegelid zou de burgemeesters moeten aansporen om gelijke beslissingen te nemen.

Tot slot hoop ik dat we elkaar zeker niet zullen loslaten, ook al mogen we elkaar nu niet vasthouden. Ook daarin speelt de sportsector een cruciale rol. Aan iedereen dus een warme oproep hiertoe.

Collegelid Pascal Smet: Er is vandaag al veel digitaal aanbod beschikbaar, via diverse kanalen. Met de VGC-Sportdienst en sommige sportclubs bekijken we of hieraan verder nog een Brusselse dimensie kan gegeven worden.

Ten tweede is de komst van een nieuwe minister van Binnenlandse Zaken een belangrijke gamechanger gebleken. De minister is bereid geweest om een ministerieel besluit te nemen voor sport en cultuur. Het federale niveau legt dus nu uniforme maatregelen op voor het hele land. Tot voor kort gebeurde dat per gewest, maar de nieuwe minister heeft daar een andere houding in aangenomen. Uniformiteit is zeker aangewezen en de maatregelen gelden nu voor iedereen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de maatregelen nu in principe dezelfde voor alle gemeenten. De minister-president heeft daarvoor een besluit genomen.

Maar alle informatie hierover is voorbarig. Wellicht zullen we straks, na de beslissingen van

het Overlegcomité, aanpassingen moeten doen aan de communicatie hieromtrent.

– *Het incident is gesloten.*

Extra ondersteuning voor kinderen met zorgnood – het Magenta-project

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik wil het graag over een positief project hebben. Zulke positieve instelling vind ik nodig, ook in deze assemblee. Het College besliste in juli een subsidie van 50.000 euro toe te kennen aan het Magenta-project om ook een werking op maat van Brusselse gezinnen op te starten. Magenta werd in 2012 opgestart om een goede balans te vinden tussen zorg, werk en leven voor ouders die de zorg van een kind met een ernstige ziekte, handicap, beperking of stoornis opnemen. Een goed evenwicht vinden tussen de zorg en het behoud van het voordien normale leven is een moeilijke zoektocht voor ouders van kinderen met een zorgnood. Magenta probeert er voor die groep mantelzorgers te zijn door workshops, handige tools, bijeenkomsten en informatie op maat aan te bieden. Het is een zeer mooi en zinvol initiatief, waarover ik u graag enkele informatieve vragen stel.

Wanneer is er een eerste evaluatie ingepland in het kader van de toegekende subsidies? Bent u in overleg met de bevoegde Vlaamse minister en de relevante actoren omtrent dit thema? Hoeveel Brusselse ouders hebben de weg gevonden naar het Magenta-project? Welk aanbod is het populairst, bekeken vanuit de doelgroep? Gaat het vooral om zeer jonge kinderen of eerder jongeren? Zijn er veel Brusselse professionelen die de weg vinden naar het Magenta-aanbod? Kan u een verdeling opgeven per gemeente? En wellicht de belangrijkste vraag: voorziet u ook in een sensibiliseringscampagne? Ik ben namelijk niet zeker of alle ouders met een zorgnood het project kennen. Volgens mijn ervaring is dat niet zo, dus zo'n campagne zou zeker zinvol zijn.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik ben blij dat deze vraag gesteld wordt, want ik moet tot mijn schande bekennen dat ik het initiatief eigenlijk ook niet kende. De sensibilisering en bekendmaking van dit project wil ik dus zeker en graag ondersteunen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Magenta is er voor ouders van kinderen met een handicap of chronische ziekte. De organisatie ijvert voor een goede balans tussen zorg, werk en leven. Magenta biedt psychologische en praktische ondersteuning voor deze specifieke groep mantelzorgers.

Magenta is al een aantal jaren actief in Vlaanderen. In juli kenden we een subsidie toe van 50.000 euro om een kwalitatieve werking in Brussel uit te bouwen, vanuit de vaststelling dat het aantal Brusselse mantelzorgers aanzienlijk hoger ligt dan in Vlaanderen. Bovendien is de situatie van de Brusselse mantelzorgers doorgaans niet evident. Veel van onze mantelzorgers leven in armoede en zijn alleenstaand.

In Brussel bestaat een grote groep verborgen mantelzorgers. Zij hebben nood aan ondersteuning en informatie. We willen aan deze nood tegemoetkomen via een stevige Magentawerking in Brussel. Voor de uitbouw hiervan doet Magenta een beroep op de expertise van de Dienst Ondersteuningsplan Vlaams-Brabant-Brussel en het Brussels Aanmeldpunt van Personen met een handicap (BraP) en het Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg (WWZ). Zij maken samen met de VGC deel uit van de projectstuurgroep. De 3 partners zullen tweemaandelijks

rapporteren over de evolutie van het project. De stuurgroep kwam gisteren voor de tweede keer samen. Op deze manier krijgt het traject verder vorm.

Er werd afgesproken dat Magenta zich dit jaar zal focussen op ouders van kinderen tussen 0 en 14 jaar. In een aanbod voor ouders van kinderen tussen 15 en 25 jaar is dit jaar niet voorzien. Na dit eerste projectjaar volgt een evaluatie. De verdere uitrol moet dan afgesproken worden.

Dit projectjaar zal Magenta workshops uitwerken op maat van Brusselse ouders van een kind met een bijzondere zorgnood tussen 0 en 14 jaar. Dat gebeurt aan de hand van 6 pilootgroepen, die telkens uit maximaal 14 deelnemers bestaan. Magenta zal dit jaar dus maximaal 84 ouders bereiken. De geografische afbakening zal in de loop van dit projectjaar verder bekeken worden. In elk geval wordt een goede geografische spreiding beoogd.

In co-creatie met deze ouders zal Magenta de bestaande tools en workshopformules uittesten en aanpassen aan de Brusselse context. Zo brengt de organisatie het gebruikersperspectief binnen. Daarnaast zal Magenta een instrument ontwikkelen dat een geïntegreerd overzicht biedt met toegankelijke informatie over verschillende levensdomeinen, zoals opvang en vrijetijdsbesteding. Maar ook het verkrijgen van de nodige erkenningen en hoe je aanspraak kan maken op uitkeringen komen aan bod. Dit is een concreet voorbeeld van hoe Magenta de ouders administratief ontlast.

Magenta zal ook samenwerkingen opzetten met zelforganisaties en overlegplatformen die de doelgroep bereiken. De focus komt hier te liggen op ouders die zich in een kwetsbare situatie bevinden. Magenta legde bijvoorbeeld al contact met Elmer, Groep Intro, Baboes Nieuwland, MPC Sint-Franciscus en Gehandicapt en Solidariteit. Deze verkennende gesprekken zijn alvast veelbelovend. Er is een grote bereidheid vanuit deze organisaties om hieraan mee te werken.

De bekendmaking van het aanbod is een zeer belangrijk element, want deze werking is nieuw maar wel broodnodig. Een grotere bekendheid is een vast agendapunt op de vergaderingen van de stuurgroep. Door meer bekendheid te genereren zal Magenta meer ouders bereiken, maar hopelijk ook vrijwilligers aantrekken die zullen opgeleid worden om het Brusselse aanbod te kunnen verderzetten.

Zoals gewoon is met projectsubsidies, zal de organisatie na afloop van het projectjaar een inhoudelijk en financieel eindverslag indienen. In dat verslag verwachten we overzichten, beschrijvingen en inventarissen over de elementen die ik net opsomde. Dit verslag zal ons toestaan het project te evalueren. Magenta zal dit eindverslag ten laatste op 31 oktober 2021 aan de administratie overmaken.

Het project bevindt zich nog in een beginfase. Magenta staat op dit moment in de startblokken. Ik kan u daarom nog geen antwoord geven op een aantal van uw vragen. Het is nu nog te vroeg om te zeggen hoeveel ouders een beroep deden op Magenta of om onderverdelingen per gemeente te maken. Laten we de organisatie ook de tijd en ruimte geven om zich kenbaar te maken in Brussel. Ik reken erop dat jullie mij hierover binnen enkele maanden terug zullen ondervragen.

Mantelzorgers en de zorg voor mantelzorgers liggen me nauw aan het hart. We moeten ook zorg dragen voor wie zorgt voor een ander. Er bestonden al een aantal waardevolle initiatieven, zoals

de Stuurgroep Mantelzorg Brussel. Die ondersteunen zorg- en welzijnsorganisaties en hulpverleners in de zorg voor de mantelzorgers zelf. Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling ondersteunt mantelzorgers die mishandeling van ouderen willen aankaarten en helpt hen verder op weg.

Na overleg met relevante actoren bleken de noden hoog te zijn. Een verder aanvullend beleid bleek wenselijk. Sinds de start van de legislatuur kende het College daarom 2 projectsubsidies toe die inzetten op de ondersteuning van mantelzorgers. Ik ben blij dat deze 2 nieuwe projecten naar Brussel komen.

We hebben het net uitgebreid gehad over Magenta. Met de subsidie van 50.000 euro gaan ze nu ook in Brussel aan de slag. Gisteren kende het College ook een subsidie toe aan Similes, dat ondersteuning biedt aan familieleden en andere naaste betrokkenen van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Ze doen dat door deze mensen bij elkaar te brengen en hen informatie en vormingen te geven. Similes levert belangrijk werk in Vlaanderen. Om een Brusselwerking verder uit te bouwen kenden we hen een subsidie van 17.000 euro toe.

Ik ben blij en trots dat we deze projecten naar Brussel hebben kunnen halen. Jullie weten allemaal hoe belangrijk die zijn.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het project zit in een opstartfase, daar heb ik alle begrip voor. Het is goed dat er met verschillende actoren gewerkt wordt. Ik sta er dus heel positief tegenover. Ik wil er alleen even op wijzen dat Similes niet nieuw is maar een voortzetting van de werking die onder het vorige College werd opgestart. Maar dat doet natuurlijk geen afbreuk aan het nut ervan.

– *Het incident is gesloten.*

De leerachterstand opgelopen in het onderwijs door de sluiting van de scholen vanwege de coronacrisis

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Drie weken na de start van het nieuwe schooljaar werd in de media uitgebreid bericht over de grote leerachterstand die in de scholen wordt opgelopen ten gevolge van de coronacrisis. Scholen waren dicht en er werd onderwijs op afstand aangeboden. Uit onderzoek blijkt dat de leerachterstand nog groter is dan aanvankelijk werd verwacht. Onderzoekers vergeleken de resultaten van de interdiocesane proeven bij leerlingen van het zesde leerjaar in het katholiek onderwijs van de voorbije 6 jaar. Daaruit blijkt dat de leerachterstand op wetenschap en techniek bijzonder groot is. Die kan oplopen tot een half schooljaar, gevolgd door de vakken Nederlands, Frans en wiskunde. De minister van Onderwijs had in het begin van het schooljaar aan de scholen gevraagd om nog meer dan anders te testen, zodat we een duidelijk beeld krijgen van de mankementen. Zo kan er bijtijds worden bijgespijkerd.

In het Brusselse schoollandschap komt daar nog bij dat veel van onze leerlingen opgroeien in een niet-Nederlandstalige context. Die factor kan versterkend werken inzake leerachterstand. We kunnen dus aannemen dat een groot deel van onze leerlingen kampen met achterstanden en dat de kloof tussen kinderen die thuis wel Nederlands spreken en zij die dat niet doen nog groter

is geworden. Dat zijn zaken om extra aandacht aan te besteden indien we niet willen dat de kwaliteit van het onderwijs in Brussel verder achteruit gaat.

Leerlingen die het zesde leerjaar met een achterstand afsluiten hebben het nog moeilijker dan anders om in het middelbaar aan te sluiten. Al snel dreigen er moeilijkheden op te doemen die versterkt worden door de moeilijke puberteitsjaren. Dit kan leiden tot demotivatie, afglijden in een waterval en een versterking van de uitstroom zonder kwalificatie. Het is belangrijk de kwaliteitsmeting te versterken om tijdig individueel te kunnen bijsturen en de kwaliteit van het onderwijs hoog te houden.

Hebben we voor Brussel zicht op de opgelopen extra leerachterstand, uit deze of uit andere onderzoeken? Misschien heeft het collegelid andere middelen om te peilen wat er gebeurt in ons Nederlandstalig onderwijs.

Heeft het collegelid zicht in hoeverre er in de klassen werd getest aan het begin van het schooljaar en wat daarvan de resultaten zijn? Dit kunnen we als een soort nulmeting beschouwen.

Hoe kan men de opvolging van het al of niet behalen van leerdoelstellingen op niveau van de scholen en op individueel vlak versterken?

Ik weet dat dit een thema is waarop we nog vaak zullen moeten terugkomen. Het is volgens mij van kapitaal belang dat we hiermee permanent bezig zijn. Ik ga ervan uit dat het collegelid dat doet, maar het is nuttig om hiernaar eens te informeren en te kijken wat de situatie van vandaag is.

De heer Gilles Verstaeten (N-VA): De resultaten van de studies over de leerachterstand bij jongeren ten gevolge van de sluiting van de scholen moeten ons enorme zorgen baren. In de *Pano*-documentaire van enkele weken geleden werden er geen doekjes om gewonden. De ongelijkheid tussen leerlingen is toegenomen en het onderwijs in zijn geheel gaat erop achteruit. We kennen de resultaten van de studies naar de onderwijsstaking in de Franse Gemeenschap medio jaren '90. Een dergelijke leerachterstand heeft gevolgen voor de verdere schoolcarrière, maar ook voor het volledige leven. Leerlingen die een paar maanden onderwijs hebben gemist en achterstand hebben opgelopen, zullen later minder vaak hogere studies aanvatten en een lager inkomen hebben in vergelijking met een generatie die dit niet heeft meegemaakt. Dat moet ons dus immens zorgen baren.

Mijn partij heeft ervoor gestreden om de scholen zo lang mogelijk open te houden. Dat blijven wij doen. Ik wil de woorden van cognitief psycholoog en onderwijspecialist Wouter Duyck even citeren: *“Elke dag dat onze kinderen niet op school zitten wordt de schade groter.”* Het verlengen van de herfstvakantie was dan ook een pijnlijke – zij het wel noodzakelijke – beslissing, gelet op de actuele situatie.

Zoals terecht wordt aangehaald is de leerachterstand bij leerlingen in Brussel waarschijnlijk nog groter, omdat ze thuis minder in contact komen met het Nederlands. Volgens de heer Wouter Duyck gaan kinderen tijdens een gewone zomervakantie er op cognitief vlak gemiddeld 1 maand op achteruit. Dat is al heel wat, maar kinderen uit sociaal zwakkere milieus gaan er in die periode 2 tot 3 maanden op achteruit. Gezien veel van de kinderen thuis niet met het Nederlands in contact komen, is de schade voor hen gigantisch.

We zullen moeten nadenken over hoe we een eventuele leerachterstand weer kunnen goedmaken. Ik denk dat de taalstimulerende projecten en de zomerscholen van Vlaams minister Ben Weyts goede maatregelen waren tijdens de zomer, maar het ziet er naar uit dat we nog vele maanden zullen moeten leven met het virus. Er zullen bijkomende inspanningen nodig zijn. Welke projecten en ideeën heeft collegelid Sven Gatz om die achterstand aan te pakken en om bij te spijkeren waar nodig? Op dat vlak is meten weten, want we moeten weten waar de problemen zich bevinden.

De heer Jan Busselen (PVDA): De schoolachterstand is inderdaad een serieus probleem, zeker bij gezinnen die al in armoede leven. Zij worden eigenlijk al uitgesloten, hebben geen computer en leven in een te kleine ruimte samen. Daardoor wordt het moeilijk voor de kinderen om te kunnen studeren. Uiteindelijk zal dit later effectief gevolgen hebben. Er is een grotere ongekwalificeerde uitstroom van jonge mensen. Een bepaalde soort uitsluiting wordt ook doorgegeven. We vragen aan bepaalde leerlingen om normen te behalen waaraan ze niet meer kunnen voldoen omdat ze een achterstand hebben opgelopen. Dat mondt uiteindelijk uit in een gevoel van uitsluiting, maar soms ook in een gebrek aan burgerzin.

Misschien zal u dat niet van mij verwachten, maar ik denk dat er een samenhang is tussen het feit dat er in sommige wijken door jongeren gedrag wordt vertoond dat niet aanvaardbaar is. Ik denk bijvoorbeeld aan het aanvallen van hulpdiensten. Bij veel van die jongeren gaat daaraan een heel traject van kansarmoede vooraf. Zij hebben veelal een thuissituatie waarin zij niet op ondersteuning konden rekenen. Ik vind het belangrijk om die brug te maken, want vooraleer de situatie uit de hand loopt moet er worden opgetreden. Het bekogelen van een ambulance kan niet worden vergoelikt met het feit dat jongeren het moeilijk hebben. Voor de overheid is het echt belangrijk om de wortel van die problemen te begrijpen en aan te pakken. We moeten begrijpen hoe het zo ver is kunnen komen dat een deel van de jongeren, die thuis geen ondersteuning hebben, een achterstand hebben opgelopen. Ik vraag me dus af of er onderzocht werd wat de samenhang is tussen armoede en leerachterstand?

Collegelid Sven Gatz: In het debat worden 2 onderzoeken vermeld. Er is in eerste instantie een onderzoek van de KULeuven uit 2019, waarin wordt vermeld dat de grote voorsprong voor leesvaardigheid die Vlaanderen begin deze eeuw nog had op Franstalig België, gehalveerd is. Dat is bijna volledig te wijten aan de achteruitgang van Vlaanderen zelf. Dit zijn niet mijn woorden, maar die van de onderzoekers. Het onderzoek stelt dat zelfs wanneer de resultaten gefilterd worden op thuistaal, het aantal aanwezige boeken in huis en het opleidingsniveau van de moeder, de dalingen zo goed als onveranderd blijven. Dat wil zeggen dat de achteruitgang van de leesvaardigheid niet volledig toe te schrijven is aan een veranderende leerlingenpopulatie. Ik geef dit mee omdat interpretatie van wetenschappelijk onderzoek politiek gezien altijd delicaat is.

Er zijn geen andere academische onderzoeken met betrekking tot de opgelopen leerachterstanden voorhanden, naast het onderzoek dat het raadslid aanhaalde. Het onderzoek van de KULeuven heeft zich trouwens enkel op scholen in Vlaanderen gericht. Voor zover wij weten werden er geen Nederlandstalige scholen uit Brussel bij betrokken. In het onderzoeksrapport waarnaar werd verwezen, worden de effecten van de schoolsluitingen op testcores geëvalueerd van gevalideerde toetsen van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Deze testen werden afgenomen op het einde van het zesde leerjaar. Dat is het tweede element dat

recent aan bod kwam als relevant onderzoek. Dit werd reeds hier en in het Vlaams Parlement besproken.

In het katholiek onderwijs worden jaarlijks gestandaardiseerde proeven georganiseerd als deel van de interne kwaliteitsontwikkeling van lagere scholen. Scholen kunnen vrijwillig deelnemen aan de proeven. In 2020 waren er 402 scholen die deelnamen aan deze proeven op het einde van het zesde leerjaar. Dit is minder dan de voorgaande jaren, toen er telkens ongeveer 1.100 deelnemende scholen waren. Het onderzoek is jammer genoeg minder volledig, maar geeft wel een indicatie. Leerlingen zullen omwille van de verplichte sluiting een achterstand hebben opgelopen, maar deze verschilt om allerlei redenen van school tot school en van leerling tot leerling.

Tot dusver moeten we het helaas met deze wetenschappelijke of andere vaststellingen doen. Er zijn nog geen andere onderzoeken door de Vlaamse overheid of door ons uitgevoerd. Een onderzoek heeft meestal tijd nodig en geeft pas 1 of 2 jaren na de meting een resultaat.

De meeste scholen hebben, meer dan andere jaren, in de maand september extra aandacht besteed aan een analyse van de beginsituatie van hun leerlingen. Dit gebeurde via genormeerde of methodegebonden toetsen en observaties. De scholen konden hiervoor rekenen op advies en ondersteuning van hun eigen pedagogische begeleidingsdiensten per net of per koepel, maar ook op die van het Onderwijscentrum Brussel. Wij hebben geen zicht op de resultaten van de beginsituatieanalyse die de scholen hebben gemaakt, maar zij hebben dat voor hun leerlingen wel. Dat is natuurlijk – zeker op korte termijn – het belangrijkste.

Ze stemmen hun aanpak lokaal af op de resultaten van de beginsituatieanalyse, met de bedoeling om de achterstand zo snel mogelijk weg te werken.

Het OCB ondersteunt scholen bovendien bij het waarmaken van de leerdoelstellingen. Samen met het zorgteam bekijkt het hoe scholen leerachterstand het best aanpakken. Zo nodig wordt er met specifieke remediëringsprogramma's gestart, onder andere ten behoeve van het leesonderwijs.

Heel wat leerlingen hebben het gebruikelijke leesproces in het eerste leerjaar niet kunnen afronden, waardoor er in het tweede leerjaar extra aandacht naar het leesonderwijs moet gaan. In september heeft het OCB leerkrachten van het tweede leerjaar extra opleiding en ondersteuning geboden om die uitdaging het hoofd te bieden.

Voorts geven onderwijsondersteuners ook onderwijskundige hulp om leerachterstand te voorkomen en weg te werken. Zo krijgen groepjes leerlingen in sommige scholen begeleiding van een onderwijsondersteuner en het zorgteam om grotere differentiatie mogelijk te maken. Rekening houdend met de aanhoudend moeilijke omstandigheden waarmee het onderwijs momenteel te kampen heeft, wordt de systematische follow-up van leerachterstand nog meer dan anders een permanent aandachtspunt.

De vragen zijn niet onterecht, maar de crisis is verre van voorbij. Sinds september hebben we een aantal remediëringsprogramma's afgestemd op de beginsituatieanalyse van de scholen, ondersteund door het OCB en de pedagogische diensten van de onderwijskoepels. We hebben geen volledig zicht op waar de achterstand zich situeert. Ik vraag daar begrip voor.

De meeste leerkrachten zijn erin geslaagd om het beste te maken van een uitermate moeizame start van het schooljaar. Het virus en het uitvallen van collega's zorgen natuurlijk voor extra druk, waardoor we voorrang geven aan het lesgeven en het zo lang mogelijk openhouden van scholen. We geven leerlingen vanuit de beginsituatieanalyse in september wat ze nodig hebben.

Ik deel de bezorgdheden van het hele politieke spectrum, maar het volledige plaatje wordt pas later duidelijk. Eerst is het alle hens aan dek. Ik maak me echter sterk dat we dankzij de motivatie van leerkrachten en schoolteams en de steun van OCB en pedagogische studiediensten al heel wat voor elkaar hebben gekregen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Er is onderzoek gedaan op scholen in Vlaanderen, maar Brusselse scholen waren daar niet bij betrokken. Dat verontrust mij. De specifieke situatie in Brussel, waarin anderstaligheid en andere factoren een belangrijke rol spelen, laat vermoeden dat het hier wellicht slechter is dan gemiddeld in Vlaanderen.

Het verheugt me dat er bij de start van het schooljaar een soort nulmeting is gebeurd en dat er remediëeringsmechanismen bestaan. Voor het overige deel ik uw mening dat pas op langere termijn zal blijken hoe groot de achterstand en de ravage ten gevolge van de coronacrisis in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zijn. Uit uw antwoord leid ik af dat er permanente follow-up is om de achterstand weg te werken. Uiteraard komen we hier in de toekomst nog op terug.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is goed dat er een nulmeting is, maar de marathon is nog niet uitgelopen. Het duurt nog een hele tijd voor we de werkelijke gevolgen kennen. Ik hoop dat er uitgebreider Brussels onderzoek komt, want de toestand in de scholen hier is niet te vergelijken met die in Vlaanderen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Er zijn blijkbaar weinig gegevens waaruit de correlatie tussen leerachterstand en omgevingsfactoren (thuissituatie, inkomen, toegang tot het internet en informatica, studieruimte enzovoort) blijkt. Het is goed dat er een nulmeting en remediëeringsprogramma's, de kunde van leerkrachten en het OCB zijn, maar deze crisis is nieuw en onbekend. Daarom moeten de VGC en de Vlaamse overheid meer bieden en is vervolgonderzoek broodnodig. We moeten kosten wat kost vermijden dat de uitval van leerlingen later leidt tot de uitval van mensen uit de maatschappij.

- *Het incident is gesloten.*

De aangekondigde leerkrachtenopleiding voor werklozen

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de stad Brussel hebben onlangs aangekondigd dat ze werklozen, die door de coronacrisis getroffen zijn, willen helpen met een nieuw en gratis opleidings- en werktraject. Om het tekort aan leerkrachten in het secundair onderwijs op te vangen, bieden ze de werklozen met de juiste competenties – bijvoorbeeld in wiskunde of wetenschappen – een leerkrachtenopleiding aan, terwijl ze al halftijds aan het werk gaan in een onderwijsinstelling.

De leerkrachtenopleiding wordt aan hogeschool Francisco Ferrer aangeboden en kan gecombineerd worden met halftijds werk in een school. Het deeltijdse werk kan opgenomen worden als onderdeel van de verplichte stage. Aan het einde van het programma hebben de omgevormde werklozen dan de nodige ervaring om in het secundair onderwijs aan de slag te gaan, met garantie op een job.

Er is al jaren grote vraag naar leerkrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alleen al tussen maart en september van dit jaar heeft Actiris 360 vacatures ontvangen voor leerkrachten in het lager secundair onderwijs, zo vernam ik onlangs van Brussels minister Bernard Clerfayt, de Brusselse minister van Werk en bij de Franse Gemeenschapscommissie bevoegd voor beroepsopleiding. Ik ben ervan overtuigd dat we nieuwe, goed doordachte manieren moeten zoeken om mensen warm te maken voor het onderwijs.

In het project dat de stad Brussel en het gewest voorstellen, is enkel sprake van het Franstalige onderwijs met een opleiding bij Francisco Ferrer. Klopt dat of komt er een soortgelijk project voor het Nederlandstalige onderwijs? Is de VGC betrokken bij de uitbouw van een project ten behoeve van Nederlandstalige werklozen of een ander initiatief om het lerarentekort in het Brusselse onderwijs te verhelpen? Hebt u een en ander besproken met de Vlaamse Gemeenschap?

Hebt u het lerarentekort in het Nederlandstalige onderwijs besproken met de schepen van Nederlandstalig onderwijs van Stad Brussel? Zijn er mogelijkheden tot samenwerking?

Hebt u contact met uw ambtgenoot bij de Brusselse Regering om ervoor te zorgen dat ook Nederlandstalige werklozen in aanmerking komen voor het innovatieve onderwijsproject?

Waar zou de opleiding voor Nederlandstaligen plaatsvinden? Welke middelen stelt u ter beschikking?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Bianca Debaets. Het capaciteitsgebrek en het lerarentekort terugdringen is een grote uitdaging voor het College en de Vlaamse Gemeenschap.

We hebben het al eerder besproken. Blijkbaar zijn er een aantal zij-instromers en is het probleem minder groot dan gevreesd, maar het lerarentekort blijft een uitdaging.

In de Franse Gemeenschap is de uitdaging nog groter, niet alleen voor talen, maar ook voor wiskunde en andere vakken. Een project om de werkloosheid terug te dringen en het lerarentekort aan te pakken, kunnen we alleen maar toejuichen.

Vlaanderen heeft 2 soortgelijke projecten: het onderwijskwalificerend opleidingstraject (OKOT) met een VDAB-opleidingscontract, dat werkzoekende leerkrachten de mogelijkheid biedt om, met behoud van werkloosheidsuitkering en terugbetaling van inschrijvingskosten en leermateriaal door de VDAB, een opleiding aan een Vlaamse hogeschool of universiteit te volgen. Het OKOT kan bijzonder goede resultaten voorleggen. Daarnaast is er het eerder vermelde LIO-traject.

Nu is er het project van Actiris, maar kun je ook in Brussel een VDAB-traject volgen? Het is opmerkelijk dat het Nederlandstalige onderwijs links blijft liggen. Volgens de heer Ben Weyts hebben de Erasmus-hogeschool en Odyssee geen vraag tot medewerking gekregen, maar ze zijn er wel toe bereid.

Er is een opening om aan Nederlandstalige zijde een soortgelijk traject op poten te zetten. Bent u daarbij betrokken? Ziet u mogelijkheden om een Nederlandstalige versie van het project uit

te werken? Brussel heeft immers ook nood aan Nederlandstalige leerkrachten. Het zou trouwens goed zijn, mochten er meer Brusselse leerkrachten voor de klas staan.

De heer Jan Busselen (PVDA): De collega's zeggen dat de initiatieven vruchten afwerpen, maar ik verneem niettemin dat veel klassen regelmatig in de studie zitten omdat er te weinig leerkrachten zijn.

Het is dus positief om te horen dat er opnieuw een initiatief komt van de stad Brussel, waarbij er op zoek wordt gegaan naar leerkrachten. Maar ik zou daarbij ook willen vragen – en ik verwacht niet meteen een antwoord – wat de resultaten zijn van Teach for Brussels, toch ook een initiatief waarbij via zijinstroom, waarnaar collega Gilles Verstraeten verwees, meer leerkrachten zouden worden aangetrokken. Kunt u ons daarover informeren?

Mevrouw Soetkin Hoessen (Groen): Minister Bernard Clerfayt heeft woensdag in antwoord op mijn vraag in de Commissie Economie en Werk al toelichting gegeven bij dit traject. Het gaat om ondersteuning van de lesgeelden door Bruxelles Formation bij een project dat is aangevraagd op stadsniveau. Het initiatief is niet door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest genomen. Dat heb ik niet zo begrepen. Het gaat om een twintigtal opleidingen, een twintigtal mensen die sinds september een versnelde opleiding volgen aan de school Francisco Ferrer. Het gaat om opleidingen Germaanse talen, wetenschappen en wiskunde, waarbij de werkervaring ook telt als stage.

Minister Bernard Clerfayt heeft woensdag ook geantwoord dat hij zeker openstaat voor andere initiatieven. Er was dus een heel grote openheid om ook andere scholen te ondersteunen die zouden willen instappen in zo'n project. Het ging niet over 'Franstalig' of 'Nederlandstalig', maar er was absoluut openheid.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik wil heel kort aansluiten bij deze vraag, die natuurlijk opportuniteiten biedt. Dan denk ik automatisch aan het voorbeeld van de Erasmushogeschool, waar laatstejaarsstudenten zorg (verpleegkundigen en ander zorgpersoneel) worden ingezet om samen te werken met de UZ-VUB. Dit kan misschien ook een opportuniteit zijn in de nabije of middellange toekomst gedurende deze pandemie. Er kan op een of andere manier nauwer worden samengewerkt met de laatstejaarsstudenten van de leerkrachtopleidingen van de verschillende hogescholen, die hun opleiding kleuter-, lager of secundair onderwijs afronden. Online lesgeven en online begeleiden is immers een veiliger milieu voor de leerkrachten in spe om zich beter te kunnen voorbereiden dan direct voor de klas te gaan staan. Het kan echt een meerwaarde zijn dat de hogescholen samen met de structuren leerachterstand op die manier veel doelgerichter aanpakken en veel korter op de bal kunnen spelen naar bepaalde leerlingen of groepen in bepaalde scholen. Ik wou dat toevoegen omdat ik het werkelijk heel fijn vind dat de Erasmushogeschool in de bres springt op momenten dat we elkaar het meest nodig hebben.

Collegelid Sven Gatz: Het initiatief dat de aanleiding is van deze vraag, is inderdaad een samenwerking tussen Actiris en de lerarenopleiding van de HEFF, de Haute École Francisco Ferrer, waarvan de stad Brussel het schoolbestuur is. Het is belangrijk te weten, en ik sluit me hierbij aan bij mevrouw Soetkin Hoessen, dat het projectvoorstel van de Haute École Francisco Ferrer en de stad Brussel is uitgegaan, waarna de initiatiefnemers een samenwerking met Actiris hebben gezocht.

Het vertrekpunt was dus niet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of Actiris. Met andere woorden, scholen kunnen ook initiatieven nemen en op die manier met overheidsdiensten contacten zoeken. Er is hier geen politieke binnenweg genomen, laat staan dat we over wafelijzerpolitiek moeten praten. Het is mogelijk om vanuit een school initiatieven te nemen en contacten te zoeken met de overheid. Het moet niet altijd in de omgekeerde richting zijn.

In het Nederlandstalig onderwijs bestaan er al 2 gelijksoortige trajecten, die erop gericht zijn om het lerarentekort te verminderen, en dit in heel het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het staat afgestudeerde jongeren namelijk vrij om te kiezen waar ze hun beroep zullen uitoefenen.

Ten eerste zijn er de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten, OKOT genaamd, met een VDAB-opleidingscontract. Via dit traject kunnen werkzoekenden die over een geschikte vooropleiding en/of competenties beschikken, een lerarenopleiding volgen aan een hogeschool of een universiteit. Via dit traject kan een lerarenopleiding voor zowel kleuter-, lager als secundair onderwijs worden gevolgd. De studenten-werkzoekenden behouden in dit traject ook hun werkloosheidsuitkering, wat niet onbelangrijk is.

Ten tweede is er het LIO-traject (leerkracht in opleiding). Daarbij kan iemand die een lerarenopleiding volgt, tijdens de opleiding reeds als leerkracht worden aangesteld in een school. Ook omgekeerd: wie is aangesteld als leerkracht op basis van een geschikte vooropleiding en/of competenties, maar nog zijn of haar pedagogisch bekwaamheidsbewijs moet behalen, kan zo'n LIO-traject volgen. De school neemt daarbij de praktische opleiding van de leerkracht op zich. De praktijk geldt hierbij ook als stage.

Daarnaast heeft de VGC zelf ook nog 2 projecten lopen om de instroom als leerkracht in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te verhogen. Ten eerste is er het project Bouwbad, waarbij Brusselaars zonder diploma hoger onderwijs, maar met de nodige motivatie en competenties, onder intensieve begeleiding aan de slag gaan als kleuteronderwijzers in opleiding in een Nederlandstalige basisschool in Brussel. Tegelijkertijd volgen zij dan een kwalificatietraject in een lerarenopleiding om een volwaardig diploma kleuteronderwijs te behalen.

Ten tweede worden de zijinstromers die in het Brusselse project van de vzw Teach for Brussels stappen, opgeleid om in het algemeen, technisch en beroepsonderwijs ingezet te worden in knelpuntvakken zoals STEM, Frans en Nederlands. Kleine voetnoot ten aanzien van mijnheer Jan Busselen: het is niet mogelijk om projecten te beoordelen of de inschatting ervan te maken op 3 of 6 maanden. Men moet daar minstens een volledig schooljaar laten overgaan. Aangezien Teach for Brussels pas later in het vorige schooljaar begonnen is, zullen we daar ook pas later zicht op hebben.

De door de Vlaamse Regering besliste meeneembaarheid van de anciënniteit, die ik vorig jaar in september ook al eens gesuggereerd had, schijnt toch wel een grotere impact te hebben op zijinstromers dan de waardevolle projecten op zichzelf, die er ook mogen zijn.

Het tekort aan leraren is uiteraard een bekommernis die we reeds geruime tijd delen, waarvoor we in het verleden maar ook in de toekomst specifieke acties hebben genomen en zullen nemen. Ook de gezamenlijke lerarenopleiding van Erasmushogeschool en de Haute École Francisco Ferrer, en andere zaken zullen we voortzetten.

Op de vraag of ik contact heb met collega Bernard Clerfayt, kan ik antwoorden dat er vanuit Actiris en de stad Brussel contact werd gezocht met de VDAB. Men heeft dat allemaal zeer correct gespeeld. Hierboven werd erop gewezen dat de VDAB reeds meewerkt aan de OKOT-opleiding vanuit de Vlaamse overheid. Gezien de samenwerking tussen Actiris en VDAB Brussel, die zoals u weet zeer goed is, gaan we ervan uit dat werkzoekenden bij wie een Nederlandstalig traject beter zou passen, daarnaar kunnen worden doorverwezen. Zo gaan er geen kandidaat-leerkrachten voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel verloren.

Wat de middelen betreft, worden de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT) en LIO door de Vlaamse overheid gefinancierd. We hebben daarvoor geen extra middelen. Ze bestaan ook in de Erasmushogeschool en Odisee. Ons Bouwbad-traject is een samenwerking met Erasmushogeschool met een budget van 156.000 euro per jaar. Voor Teach for Brussels, in samenwerking met het OCB, bedraagt het budget 99.600 euro.

Interessant debat, maar we moeten dit positief bekijken. Er worden extra initiatieven door onderwijspartners genomen, zij het van een andere taalrol. Maar dat betekent niet dat wij daarmee niet zouden kunnen samenwerken of dat wij minder initiatieven zouden hebben, wel integendeel.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Begrijp me niet verkeerd: elk initiatief dat ervoor kan zorgen dat er meer mensen naar het beroep van leerkracht doorstromen, is natuurlijk goed. Mijn bezorgdheid was alleen om erover te waken dat er voldoende initiatieven zijn langs Nederlandstalige kant. Ik besef dat u inderdaad al initiatieven hebt genomen, maar ik zou u willen aanmoedigen om dat te blijven doen. Dat het initiatief niet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar van de stad Brussel komt, stelt mij maar deels gerust, omdat de middelen waarin zij voorzien voor het Nederlandstalig onderwijs in schril contrast staan tot die voor het Franstalig scholennet. De staat van Anneessens-Funck kent u ook. Maar dat is een ander debat, dat we veeleer binnen de stad moeten voeren. Ik zou u dus willen aanmoedigen om te blijven zoeken naar creatieve manieren om leerkrachten aan te trekken, maar ook om binnen de Brusselse Regering ervoor te zorgen dat alles correct verloopt. Wat ik daarmee bedoel, is natuurlijk dat het aanbod er toch ook altijd moet zijn, of minstens een equivalent voor de Nederlandstaligen in Brussel.

- Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60)

De maatregelen die de VGC neemt en voorbereidt, geconfronteerd met de stijgende coronacijfers

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): De verspreiding van het coronavirus bereikt ongekende hoogtes. In totaal liggen nu bijna 6.000 coronapatiënten in Belgische ziekenhuizen, het hoogste aantal sinds het begin van de epidemie in ons land. Ook in Brussel is de toestand dramatisch. Een na een nemen de overheden in dit land extra maatregelen. De federale overheid slaagt er nu gelukkig in de centrale boodschap helder te brengen en de verschillende regio's op min of meer dezelfde lijn te krijgen.

De volgende dagen en weken worden cruciaal. Zal onze zorg overeind blijven? Daalt de curve? Welke extra maatregelen zijn nodig? Evolueren we naar een nieuwe echte lockdown? Kunnen scholen openblijven?

Verschillende media berichtten de voorbije dagen over de oproep van experts om een strengere lockdown in te voeren. *De Morgen* van 29 oktober 2020 bericht over een nota van virologen waarin ze pleiten om voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs snel over te gaan naar deeltijds afstandsonderwijs, ook op basis van stijgende besmettingscijfers in scholen. Vanzelfsprekend moet ook de VGC zich nu in uiterst onvoorspelbare en moeilijke omstandigheden voorbereiden op de verschillende scenario's.

Graag hadden we van u geweten welke extra maatregelen de VGC reeds heeft genomen, geconfronteerd met de stijgende coronacijfers, en welke maatregelen ze voorbereidt wat betreft het onderwijs en de dienstverlening naar kwetsbare doelgroepen.

Hebt u zicht op het aantal besmettingen in de Brusselse Nederlandstalige scholen? Hoeveel scholen hebben de deuren tijdelijk moeten sluiten?

Is het VGC-personeel opnieuw maximaal thuis aan het werken?

Is het Brussels Nederlandstalig onderwijs nu voldoende voorbereid op een eventuele tweede fase van gedeeltelijk thuisonderwijs? Welke voorbereidingen treft het OCB? Is de VGC van plan nog extra laptops aan te schaffen voor kwetsbare leerlingen of volstaat het nu reeds verdeelde aantal?

Het platform 'Brussels helps' bracht tijdens de eerste lockdown vrijwilligers en hulpbehoevenden samen, bijvoorbeeld om mensen te helpen met boodschappen. We zitten nu reeds in een nieuwe lockdown light, vanavond misschien een echte lockdown, want verstrengingen zijn niet uitgesloten.

Wordt het platform opnieuw gereactiveerd, gepromoot of geheroriënteerd? In welke mate verloopt het welzijns- en gezinsaanbod nu al opnieuw op afstand, denk maar aan de gezinsconsultaties, het CAW of de dienstencentra?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil vooreerst de collega's bedanken voor hun flexibiliteit.

Het is belangrijk om zo veel mogelijk sociale interactie te vermijden. De VGC pleit er wel voor om de basisvoorzieningen die kwetsbare doelgroepen ondersteunen draaiende te houden. Dat is een moeilijk evenwicht. Het CAW, de lokale dienstencentra, buurthuizen en wijkgezondheidscentra zijn zeer belangrijke actoren in ons welzijnsveld. Ze staan dicht bij kwetsbare mensen en zorgen voor de noodzakelijke zorg en ondersteuning. Het gaat dan om psychosociale hulp, ondersteuning in het dagelijks leven met maaltijden en boodschappendiensten, hulp bij inschrijvingen en het op weg helpen naar zorg en basisrechten.

Uiteraard moet dit allemaal binnen de maatregelen en de restricties gebeuren die de verschillende overheden opleggen. We hebben wel lessen kunnen trekken uit de vorige lockdown. We blijven de vinger ook aan de pols houden. De administratie heeft zich georganiseerd om het werkveld en de situatie van zeer nabij op te volgen. Er werden doelgroepen en thema's opgesteld waarrond de volgende weken en maanden zal worden gewerkt. De directie Welzijn, Gezondheid en Gezin volgt de verschillende doelgroepen op, met

een focus op kinderen en jongeren, ouderen, mensen in armoede, eerstelijnsdiensten, geestelijke gezondheid en meertalige communicatie.

De VGC is nu ook aangesloten bij de aankoopcentrale van Iriscare voor de aankoop van medisch beschermingsmateriaal. De voorbije maanden en ook gisteren op het College zijn subsidies toegekend waarmee het werkveld kan anticiperen op de gevolgen van de Covid-19-crisis. Het CAW krijgt ondersteuning om zijn preventief en hulpverleningsaanbod ook digitaal toegankelijk te maken, waarbij ze geen kwetsbare doelgroepen uit het oog mag verliezen. We zorgen ervoor dat de problematiek van intrafamiliaal geweld beter wordt gedetecteerd en aangepakt. CAW Brussel ontwikkelt een nieuw aanbod dat aansluit op de noden van de Brusselaars, waarbij we een cultuursensitieve aanpak voorop stellen.

Het Brussels Platform Armoede en de verenigingen waar armen het woord nemen gaan aan de slag rond 4 belangrijke thema's: het dichten van de digitale kloof; samen met wijkgezondheidscentra werken rond psychosociaal welzijn; toegang tot vrijetijd, ontmoeting en sociale contacten en het anticiperen op de bijkomende participatiedrempels die de coronacrisis met zich meebrengt en ten slotte de toegang tot rechten voor mensen zonder wettig verblijf.

Voor de vragen over onderwijs verwijs ik naar de info die op de website van *onderwijs.be* terug te vinden is. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap ook verantwoordelijk is voor de Nederlandstalige scholen in Brussel is deze informatie uiteraard ook van toepassing voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Op deze website staan onder meer de draaiboeken, de scenario's en de updates van de beslissingen.

Er zijn inderdaad cijfergegevens beschikbaar over het aantal besmettingen, maar dat is niet het geval voor het aantal scholen dat tijdelijk de deuren heeft moeten sluiten. Maar aangezien het de Vlaamse minister van Onderwijs is die daarover beslist, zullen de diensten van de Vlaamse Gemeenschap vermoedelijk wel over deze informatie beschikken. Via contact tracing door de CLB's wordt vastgesteld dat er weinig nieuwe besmettingsclusters zijn op scholen, zowel bij leraren als bij leerlingen. Helaas besmetten mensen elkaar vooral buiten de school.

Voor de vraag over thuisonderwijs en de rol van het OCB verwijs ik naar de antwoorden van collega Sven Gatz van daarnet. Ik kan alvast meegeven dat zowel de Vlaamse Gemeenschap als de VGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat er op de scholen zo veel mogelijk laptops aanwezig zijn om de leerlingen en de leerkrachten vooruit te helpen.

In de periode van 12 tot en met 25 oktober 2020 waren 657 leerlingen en 231 personeelsleden besmet en 3858 leerlingen en 192 leerkrachten in quarantaine.

Inzake het thuiswerken van het VGC-personeel volgt de VGC de coronarichtlijnen van de verschillende overheden op de voet. Vorige zondag 24 oktober 2020 werd een dienstmededeling verspreid naar het personeel waarin de nieuwe richtlijnen werden meegegeven. Er wordt telkens een evenwicht gezocht tussen beschikbaarheid en maximaal thuiswerk voor wie dat kan. Ik wil overigens van de gelegenheid gebruik maken om het personeel te bedanken voor hun inspanningen tijdens deze allerminst evidente periode.

Het simpelweg reactiveren van Brussel Helps zal niet werken. We zitten nu eenmaal in een andere periode. We hebben een Brussels Helps 2.0 nodig, met een campagne over elkaar niet

loslaten, in connectie blijven met elkaar en voor elkaar. Warmte brengen in de stad, dat zullen we nodig hebben om deze keer te overleven. Zeer recent namen we het initiatief om verschillende partners rond de tafel te brengen die ook betrokken waren bij de Brussel Helps van de eerste lockdown. De gesprekken daarover zijn aan de gang. Ik reken op Muntpunt, Het punt en vele andere partners om samen met de VGC een sterk platform en campagne uit te bouwen. Brussel Helps moet doorgroeien tot Brussel Helps 2.0, al gebeurt dat best wel onder een andere naam. Er loopt immers al een campagne Brussel Helpt van de gemeenschapscentra en *Bruzz*, waar jullie hopelijk ook aan deelnemen.

Nog meer dan de vorige keer willen we de campagne en het platform kaderen binnen de gewestelijke Covid-19-strategie. We willen expliciet de focus op eenzaamheid en sociaal isolement leggen, want daar is veel nood aan. We mogen elkaar niet verliezen!

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Het is uiteraard goed dat er veel lessen werden getrokken uit de eerste golf. De situatie waar we voor staan, is niet nieuw, maar toch ook anders. Het is heel positief dat bij de verschillende doelgroepen en thema's kinderen en jongeren, ouderen, meest kwetsbare mensen en de aandacht voor meertaligheid een heel belangrijke plaats innemen. Ook de extra subsidies voor digitale toegankelijkheid zijn heel goed. Het is geweten dat intrafamiliaal geweld hoge toppen scheerde tijdens de eerste lockdown. Het is dan ook fijn om te horen dat iedereen klaar staat om opnieuw een versnelling hoger te schakelen. Het is daarnaast belangrijk dat wordt samengewerkt met organisaties waar armen het woord nemen, want zij hebben de expertise in huis. Bovendien is het heel fijn dat de collegevoorzitter de toegang tot rechten, zoals testing en zorg, van mensen zonder verblijf expliciet vernoemt. In deze stad zijn er immers duizenden. Ik kijk uit naar het platform Brussel Helpt 2.0, want de nood aan hulp is opnieuw groot.

- *Het incident is gesloten.*

Kunstenaars zendtijd geven bij *Bruzz* om hen op die manier 'werk' en 'publiek' te geven

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Gisteren en eergisteren ontstond er veel beroering in de cultuursector. Actrice en muzikante Esther Lybeert had immers een oproep gelanceerd: zou de *Vrt* in plaats van de herhalingen geen live concerten kunnen uitzenden om zo de getroffen kunstensector te steunen? Deze oproep kreeg veel weerklank. De *Vrt* en de bevoegde ministers beloofden ermee aan de slag gaan.

Toen ik de oproep van het Brussels collectief De Spreekende Ezels zag – dat het wellicht de laatste keer zou zijn dat ze hun vrij podium voor woordkunstenaars en ander ongeregeld zouden streamen – bedacht ik me dat we ook voor onze Brusselse kunstenaars iets zouden kunnen opzetten. Waarom niet samen met *Bruzz*, in het kader van hun publieke opdracht voor en door Brussel? Zouden we onze kunstenaars, die het niet enkel moeilijk hebben door gebrek aan geld maar ook door gebrek aan het uitoefenen en laten zien van hun werk, niet via de media terug letterlijk in beeld brengen?

Bruzz beschikt over een eigen tv- en radiostudio. Er kan uitgezonden worden zoals het hoort. Door de eerste golf hebben ze al ervaring met livestreaming en brachten ze al technische huzarenstukken tot een goed einde, zoals de uitzending van de opening van het academisch jaar van de VUB op 5 verschillende locaties. Er kan een programmatie komen die de zendtijd nuttig gebruikt en die de mensen die veel meer thuis zitten onze Brussels kunstenaars doet ontdekken en omarmen. Het is ook een uitgelezen mogelijkheid om de diversiteit van ons landschap te laten zien.

Ik denk onmiddellijk aan huizen zoals Zinnema of de nieuwe lichting die bij Decoratelier van Jozef Wouters over de vloer komt, maar ook aan bottom-up initiatieven zoals die Spreekende Ezels en de jonge kunstenaars, schrijvers, redacteurs en fotografen van het splinternieuwe platform van Estrade Magazine. Maar ook andere kunstvormen zouden betrokken kunnen worden, bijvoorbeeld via een mobiel team dat het portfolio van een kunstenaar van Level Five doorbladert.

De invulling van het format zelf moet natuurlijk met *Bruzz*, de ministers en de sector ingevuld worden. Naast expertise heeft *Bruzz* ook veel creativiteit in huis, dus dat komt wel goed.

Het is belangrijk dat er budgetten zijn die dit technisch, logistiek en organisatorisch mogelijk maken voor de mediapartners. Het is ook absoluut noodzakelijk dat er budget is voor de kunstenaars zelf. Het moet een soort actief noodfonds zijn. We kunnen onze kunstenaars op 3 niveaus helpen: met werk, met publiek en met een loon. Klinkt dit ook de collegevoorzitter als muziek in de oren?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik heb het antwoord van de *Vrt* gelezen en ik begrijp dat de *Vrt* nu aan het bekijken is wat ze haalbaar en mogelijk achten.

Bruzz onderneemt vandaag al een aantal acties om een platform te bieden aan Belgische artiesten en dj's. Deze week introduceerde *Bruzz* nog het nieuwe radioprogramma #ikluisterbelgisch. Elke weekdag van 10u00 tot 12u00 kiest *Bruzz* heel bewust voor Belgische en vooral Brusselse artiesten omdat de hele cultuurwereld, onder druk van de verontrustende coronacijfers, op slot gaat. Elke dag van 11u45 tot 12u00 komt daar een live dj-set bovenop, waarbij *Bruzz* dj's inzet die door de coronacrisis erg hard getroffen worden. Velen onder hen hebben de voorbije maanden niet de kans gehad om hun performance voor publiek te brengen. Gedurende een kwartier kunnen ze opnieuw het beste van zichzelf geven.

Dit zijn mooie voorbeelden van hoe *Bruzz* zijn maatschappelijke opdracht opneemt. *Bruzz* verbindt de mensen in Brussel en neemt een engagement en een rol op om mee het maatschappelijk weefsel in Brussel te versterken. Maar *Bruzz* heeft door de gezondheidscrisis dit jaar ook een pak inkomsten misgelopen. Daarom besliste het College net voor het zomerreces om *Bruzz* 150.000 euro steun te geven. We vinden het een erg goede zaak dat deze middelen dit soort waardevolle initiatieven opleveren.

Zoals mevrouw Lotte Stoops in haar vraag al aangeeft, beschikt *Bruzz* over expertise en creativiteit. De mensen van *Bruzz* blijven ook in de komende weken en maanden zoeken naar de rol die ze kunnen spelen in deze bijzondere crisisperiode. De streaming van concerten behoort zeker tot de mogelijkheden.

Bruzz zal bij haar toekomstige projecten met artiesten uiteraard steeds moeten aftoetsen of alles coronaproof kan gebeuren. Dit is afhankelijk van de evolutie en eventuele strengere maatregelen. We weten dat het Overlegcomité vandaag ook opnieuw samenkomt. De vraag is of kunstenaars wel ten allen tijde tot in de studio zullen mogen komen om een optreden te verzorgen. Daar moeten we goed over nadenken.

De boodschap van mevrouw Lotte Stoops is in elk geval erg belangrijk. Kunstenaars zijn hard getroffen door de gezondheids crisis. We moeten hen alle kansen geven om hun ding te blijven doen. De initiatieven die mevrouw Lotte Stoops vernoemt, zijn mooie voorbeelden van het Brussels talent dat niet verloren mag gaan. Ook collegelid Pascal Smet draagt ze een warm hart toe en nam om die reden een aantal belangrijke ondersteunende maatregelen. Denk maar aan de projectoproep Staycation van de voorbije zomer, waarbij werkgelegenheid werd gecreëerd zodat kunstenaars massaal aan de slag konden gaan en tegelijk ook de zomer van Brusselaars kleur konden geven. Er kwamen ook meer betaalbare atelierruimtes voor kunstenaars, een nood die duidelijk naar boven kwam tijdens de crisis. We stelden deze zomer de gemeenschapscentra open voor kunstenaars. Achter de schermen werken we ook aan een groot plan voor atelierruimtes.

Er is het Brussels noodfonds cultuur. We hebben hard aan de kar getrokken zodat die Brusselse premies voor organisaties en cultuurwerkers er kwamen. Die worden nu in het najaar verlengd. Begin november starten we met een brede informatiecampagne daarover, zodat de informatie op de juiste manier bij de mensen terecht komt.

Ten slotte zijn er de projecten en trajecten van kunsten. We blijven actief inzetten op het toekennen van project- en trajectsubsidies voor kunstenaars.

Er gebeuren al een aantal mooie zaken. Dat wil niet zeggen dat ik het voorstel van mevrouw Lotte Stoops niet interessant vind. We gaan daar zeker verder mee aan de slag en ik ga dat zeker verder laten onderzoeken, maar ik wilde toch ook aandacht geven aan de vele mooie zaken die intussen al gebeuren.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik dank de collegevoorzitter dat ze het verder wil onderzoeken. Als we kijken welke initiatieven er gewerkt hebben, dan zijn dat initiatieven zoals Staycation. Dat verbaast mij niet, want artiesten hebben meer noden dan een beetje steun uit een noodfonds waarvoor ze allerlei administratieve zaken in orde moeten brengen.

Ze hebben effectief nood om hun werk te doen en om hun maatschappelijke rol te kunnen vervullen. Het is heel belangrijk dat we noodfondsen activeren. Niet enkel de artiesten zijn daarbij gebaat, maar ook het publiek wil kunst beleven en voelen, ook al is het dan niet meer live. Op andere manieren met kunst geconfronteerd worden, geeft de verbinding die onze maatschappij op dit moment heel hard nodig heeft om deze crisis ook mentaal te kunnen doorstaan.

VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De impact van de pendelaarsbelasting op leerkrachten uit Vlaanderen

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): We hebben deze maandag in het Brussels Parlement al

uitgebreid gediscussieerd over de plannen van de Brusselse Regering voor de kilometerheffing. De heer Sven Gatz antwoordde toen dat er nog geen beslissing werd genomen, maar dat het wel op tafel ligt.

Als er geen akkoord wordt gesloten met Vlaanderen en Wallonië over de kilometerheffing, dan zal Brussel een stadstol heffen voor Vlamingen of Walen die naar Brussel komen. Die pendelaars zullen op die manier dubbel belast worden. De Brusselaars zullen gecompenseerd worden, maar de pendelaars niet.

Welke impact zal dit hebben op Nederlandstalige leerkrachten die in Brussel lesgeven? Het is nu al zo moeilijk om voldoende Nederlandstalige leerkrachten te vinden. Als we dan ook nog eens een pendelaarsbelasting gaan heffen, wordt dat alleen maar moeilijker.

Momenteel komen 7.499 van de in totaal 22.413 Brusselse leerkrachten uit Vlaanderen. Als we enkel naar het Nederlandstalig onderwijs kijken dan pendelt ruim 90% van de leerkrachten dagelijks van Vlaanderen naar Brussel. Ongetwijfeld zullen er ook met de fiets en met het openbaar vervoer komen, maar een groot aantal daarvan komt met de wagen. De scholen liggen niet allemaal naast een treinstation of zijn niet allemaal even goed verbonden met het openbaar vervoer. Ik vrees dat een extra belasting van 100 euro per maand de broodnodige leerkrachten weg van onze regio zal houden.

Hoe schat het collegelid de impact in van de pendelaarsbelasting op het aantal Nederlandstalige leerkrachten dat dagelijks vanuit Vlaanderen naar Brussel pendelt? Wordt er een analyse gemaakt? Wat ligt er precies op tafel? Wordt er nagedacht over flankerende maatregelen?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Groen heeft een andere interpretatie van dit project. De wegbeprijzing zal eerlijker gemaakt worden. Vandaag is er een vaste verkeersbelasting, die in de toekomst vervangen wordt door een belasting per gebruik.

Kan het collegelid herinneren aan de economische en maatschappelijke impact van files op onze wegen en aan het belang van bereikbaarheid van Brussel voor leerkrachten? Heeft hij daar cijfers over? Op dit moment wordt de kostprijs van files geschat op 500 miljoen euro per jaar. Een verloren uur in de file wordt berekend op een waarde van minstens 10 euro voor de betrokkene, die zijn tijd niet kan besteden met zijn gezin of elders. Is er iets bekend over de kostprijs van slechte mobiliteit en de slechte bereikbaarheid van Brussel? Wat met de gezondheid en de slechte luchtkwaliteit in Brussel? Zal dit systeem de luchtkwaliteit verbeteren? Mevrouw Cieltje Van Achter noemt al cijfers, maar klopt het dat die beslissingen nog genomen moeten worden?

Collegelid Sven Gatz: Een maand geleden heb ik hierover vragen beantwoord in het Brussels Parlement als Brussels minister voor Financiën. Dat deed ik ook deze maandag in de Commissie Financiën van het Brussels Parlement. Ook als collegelid voor het Nederlandstalig onderwijs moet ik, zolang er geen beslissing is genomen door de Brusselse Regering, hetzelfde antwoord geven.

In het regeerakkoord wordt de grondige hervorming van de verkeersfiscaliteit aangekondigd, die in rechtstreeks verband staat met onze levenskwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er wordt daarbij inderdaad gedacht aan de invoering van een slimme kilometerheffing. Daarin worden we ondersteund door vele experts. Op Brussels niveau zal dan het bezit van

een wagen niet langer belast worden maar wel het gebruik van een wagen. De doelstelling van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering is daarbij uiteraard om de files te verminderen in het belang van de Brusselaar, maar ook in het belang van de pendelaar. Geen enkele pendelaar staat graag in de file.

Hiermee willen we Brusselaars en pendelaars stimuleren om een alternatief vervoersmiddel te overwegen, zoals de fiets, maar vooral ook het openbaar vervoer. Momenteel zijn er een aantal haalbaarheidsstudies en impactanalyses aan de gang, die verder bouwen op de Vlaamse studie van de vorige Vlaamse Regering. We zullen bekijken wanneer de tijd rijp is om de volgende stap in de besluitvorming te zetten en er zal nog zeer intensief overleg volgen met de Gewesten, de stakeholders en de economische actoren.

Vooraleer er een formele beslissing genomen is, zal en kan ik niet verder ingaan op de vragen die vandaag gesteld zijn, hoewel ze wel pertinent zijn. Later zal ik daar wel meer gedetailleerd op kunnen antwoorden. Een regering moet eerst beslissingen nemen, ze dan communiceren, waarna ze bediscussieerd kunnen worden en er onderhandeld kan worden met de andere Gewesten. Enkel de intenties van een regeringsbeslissing vormen geen interessante basis voor een goed parlementair debat.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Ik had geen ander antwoord verwacht. Ik vraag niet naar intenties, want die staan duidelijk in het regeerakkoord. Het is normaal dat we vragen hoe de regering het regeerakkoord zal trachten uit te voeren.

Niemand twijfelt eraan dat er iets gedaan moet worden aan de files, die een grote kostprijs hebben. Een leerkracht echter die de moeite doet om naar een school te komen in Brussel – en 90% van de leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs pendelt naar Brussel – gaat niet voor zijn plezier in de file staan. Toen in oktober 2019 ook in de media kwam dat Brussel een stadstol wilde heffen, klampten die leerkrachten mij direct aan en vertelden mij dat ze dan wel een school dichterbij in de buurt en buiten Brussel zouden zoeken. Ik kan hen geen ongelijk geven. Een van de leerkrachten van mijn kinderen is een alleenstaande moeder die met haar kind om 7.00 uur 's morgens vertrekt om les te geven in een school in Schaarbeek. Die wil daar dan ook niet extra voor moeten betalen.

Ik hoor dat er een impactanalyse aan de gang is. Ik roep het collegelid op om ook die sectoren daarbij te betrekken die vandaag al zeer precair zijn en waar we moeilijk mensen voor vinden. Wat zal de impact van de kilometerheffing zijn voor de Vlamingen die vanuit Brussel niet gecompenseerd zullen worden als er geen akkoord zal zijn met Vlaanderen en Wallonië?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Alle begrip dat er eerst een beslissing genomen moet worden vooraleer ze hier kan besproken worden. Wij wensen het collegelid goede moed en doorzettingsvermogen om deze moedige beslissing te nemen. Wij blijven ervan overtuigd dat de aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en de luchtkwaliteit van Brussel essentieel zijn en dat een eerlijkere wegbeprijzing daartoe kan bijdragen. Wij hopen hierover binnenkort meer nieuws te krijgen.

– *Het incident is gesloten.*

Radicalisering op school

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): De coronacrisis zou ons bijna doen vergeten dat Europa ook nog met andere problemen te kampen heeft. Dat is gisteren nog maar eens pijnlijk duidelijk geworden in Frankrijk.

In een uitgebreid interview in *Bruzz* werden de werkzaamheden belicht van de heer Montasser Al De'emeh in het gemeenschapsonderwijs in Brussel. De expert in islamistisch radicalisme geeft daar een hele rits voorbeelden van welke denkbeelden leven bij een groot deel van de leerlingen met een islamitische achtergrond in onze scholen in Vlaanderen en in het bijzonder in Brussel.

Montasser AlDe'emeh is één van de weinige islamexperten die consequent heeft gewaarschuwd voor de impact van denkbeelden die via de ruime thuisomgeving aan jonge kinderen worden meegegeven en op die manier naar school worden meegebracht. Ook waarschuwde hij consequent voor de gevaren van het terug toelaten van IS-strijders en een naïef vluchtelingenbeleid.

Hoewel we het niet over alles eens zijn, respecteer ik de klare taal die hij hanteert. De voornaamste les die hij ons leert, is dat we het gevaar van radicaliserende denkwijzen niet mogen onderschatten en dat die denkwijzen niet alleen wijd verspreid zijn bij burgers, maar ook bij een groot deel van de officiële islaminstanties. De recente gebeurtenissen hebben dat nogmaals aangetoond.

De jongste aanslagen in Frankrijk zijn het gevolg van opjuttende taal die door de islamistische gemeenschap wordt gebruikt en blijkbaar nog eens extra door buitenlandse mogendheden wordt gesteund. Zoals we uit het verleden weten, heeft de gespannen situatie in Frankrijk nooit veel nodig om een vonk naar Brussel te doen overslaan. Daarom is het bijzonder belangrijk dat de situatie in Brussel goed wordt opgevolgd en dat we wanneer nodig ook in het offensief gaan. De vreselijke laffe terroristische moord op leraar Samuel Paty nabij Parijs moet worden aangegrepen om voor het onderwijs, en in het bijzonder voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, een plan van aanpak op te stellen tegen radicalisering en islamitische waanideeën zoals Montasser AlDe'emeh ze beschrijft.

In de GO! scholengroep Brussel wordt reeds een en ander gedaan, maar er blijkt een nood aan verdere ondersteuning.

Op welke manier worden in de verschillende netten radicalisering en islamitische opvattingen gescreend, gerapporteerd en opgevolgd?

Wat zal het College doen om de inspanningen tegen de beschreven situaties te stroomlijnen en de strijd tegen islamistische radicalisering te versterken?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Gisteren werd Frankrijk opgeschrikt door nieuwe terroristische aanslagen. Drie mensen werden vermoord. Iets later schoot de politie in Avignon een man dood die omstaanders met een mes bedreigde. Een bewaker van het Franse consulaat in de havenstad Djeddah in Saudi-Arabië werd aangevallen met een mes. Die feiten gebeurden amper 13 dagen na de onthoofding van geschiedenisleraar Samuel Paty door een Tsjetsjeense

moslimterrorist in Parijs omdat hij het had aangedurfd om een cartoon te tonen in een les over de vrijheid van meningsuiting. We willen ons diepste medeleven betuigen met de slachtoffers en hun families, alsook onze solidariteit met Frankrijk in deze bijzonder moeilijke tijd.

Het is duidelijk dat de strijd tegen het gewelddadig islamisme nog lang niet gestreden is. Opnieuw worden de Europese waarden aangevallen. Ook in Brussel, 4,5 jaar na de aanslagen in Zaventem en Maalbeek, moeten we dit probleem ernstig nemen. In de strijd tegen radicalisering is voor ons een cruciale rol weggelegd voor de scholen. Meer dan ooit moeten we leerlingen leren om kritisch na te denken, zoals Samuel Paty dat ook in zijn les probeerde te doen.

Islamoloog Montasser AlDe'emeh en professor Werner de Saeger schreven een boek over hoe scholen en leerkrachten met radicalisering op school kunnen omgaan. Dat boek komt geen minuut te vroeg. Ik heb zelf ook al vaak uit verschillende Brusselse scholen signalen gehoord dat er een aantal radicale denkbeelden onder hun leerlingen circuleren en dat de leerkrachten niet altijd goed weten hoe ze daar mee moeten omgaan.

AlDe'emeh voerde 4 jaar lang klasgesprekken bij conflicten over zaken als kledingvoorschriften of de evolutieleer. Hij stelde een groeiend aantal conflictsituaties vast, soms zelfs al in de kleuterklas, wat toch enigszins verrassend is. Zijn bedoeling is jongeren te leren om de bestaande waarheden van ouders, vrienden, imams en priesters kritisch te bekijken. De islamoloog probeert jongeren vooral instrumenten aan te reiken om met bepaalde negatieve gevoelens om te gaan. Ook de ouders worden daar intensief bij betrokken. De GO! scholengroep Brussel heeft momenteel 3 islamologen in dienst, die voor een deel door de Vlaamse Regering worden gesubsidieerd. Algemeen directeur Jurgen Wayenberg vraagt echter nog meer steun, onder andere voor extra mensen en bijscholing. Hij wil bijvoorbeeld ook inzetten op culturele activiteiten rond identiteit en respect voor elkaar.

Ik denk dat naast de scholengroep Brussel, die al een tijdje actief met het radicaliseringsvraagstuk bezig is, ook bijna alle anderen scholen in Brussel met die problematiek te maken krijgen.

Hoe is de VGC in de voorbije jaren omgegaan met de problematiek van radicalisering op school? Wat is de visie van het collegelid hierover?

Hoe denkt de VGC te kunnen bijdragen aan een structureel ondersteunde aanpak van radicalisering op school?

Welke rol kan het Onderwijscentrum Brussel spelen? Veel leerkrachten en schoolbesturen zitten met vragen rond deze problematiek en weten niet altijd weten hoe ze die moeten aanpakken. Zij verdienen al onze steun, want scholen zijn een uiterst belangrijk instrument om radicalisering en handelingen op basis van dat geradicaliseerde denken tegen te gaan.

Collegelid Sven Gatz: De school moet inderdaad een veilige haven, een *safe space*, zijn en blijven waar jongeren tot kritische burgers kunnen worden gevormd, waar zij uitgedaagd worden om over maatschappelijke trends en thema's te debatteren. Een plek waar ze ook hun meerlagige identiteit vorm kunnen geven. Daaraan mag niet worden geraakt. Laat dat duidelijk wezen. Dat is een uitgangspunt dat kamerbreed kan worden gedeeld.

Vanuit het beleid werden de afgelopen jaren dan ook verschillende acties ondernomen om scholen te ondersteunen in het uitwerken van een preventief beleid inzake radicalisering.

Ten eerste heeft OCB de voorbije jaren heel wat specifieke initiatieven genomen om schoolteams sterker te maken in het omgaan met radicalisering, onder andere via specifieke vormingen in samenwerking met externe partners, maar ook via materiaalontwikkeling met focus op identiteitsontwikkeling, veerkracht en weerbaarheid en de uitbouw van het thema radicalisering in de onderwijsbibliotheek, die gretig door scholen en leerkrachten wordt geraadpleegd, door de aankoop van zowel achtergrondliteratuur als lesmaterialen.

De methode ‘Eigen Wijs’ bijvoorbeeld, mede ontwikkeld door het OB, helpt leerkrachten tieners op weg te zetten om tot evenwichtige personen op te groeien. Doelgroep zijn de leerlingen van het zesde leerjaar van het basisonderwijs, omdat zij als pubers op de drempel staan van volwassen worden. Het is belangrijk om uitgerekend hen de nodige hulpmiddelen aan te reiken om grip op hun eigen leven te krijgen.

Ook in het reguliere vormings- en ondersteuningsaanbod is dit geïntegreerd. Zo wordt er bijvoorbeeld dit schooljaar een vorming aangeboden rond identiteitsontwikkeling bij kleuters. Verder biedt het OCB dit schooljaar ook een aanbodgestuurd begeleidingstraject over identiteitsontwikkeling en veerkracht bij tieners. Het thema komt ook heel vaak indirect aan bod in begeleiding rond bijvoorbeeld sociale vaardigheden en kritische denkontwikkeling.

Daarnaast zijn er de specifieke acties binnen de netten. Zo is er binnen het katholiek onderwijs naar aanleiding van de eerste gebeurtenis in Frankrijk een discussiewijzer aangemaakt voor leerkrachten die in hun klas geconfronteerd worden met uitspraken naar aanleiding van de daden in Frankrijk. Die discussiewijzer is bedoeld om binnen een klas de sfeer te ontmijnen als die te heftig wordt.

Wat een doorsneeleerkracht evenwel veelal niet kan, is een radicaliserende mening onderuithalen met inhoudelijke elementen die uit de koran en de islamitische leefwereld worden geput. Daar is dan het Vlaanderenbrede netwerk van islamexperten voor, of de meer lokale initiatieven zoals wat Montasser AlDe'emeh binnen de scholengroep Brussel doet. We proberen de competentie om daarmee om te gaan te versterken in de scholen. De koepels en scholen zijn zich bewust van de problematiek en nemen verschillende initiatieven die hopelijk op elkaar zullen inspelen en zo ook een effect op lange termijn zullen hebben, want geïsoleerde initiatieven hebben dat niet.

Tot slot is er naast het aanbod van het OCB en de initiatieven binnen de netten duidelijk een versterkt Vlaams overheidsbeleid. Zo heeft de Vlaamse Gemeenschap een overzichtsbrochure ‘Handvatten voor de preventie, aanpak en omgang met polarisering en radicalisering binnen onderwijs’ uitgegeven. Die brochure wordt regelmatig bijgewerkt. De laatste update dateert van 19 oktober 2020.

Concreet is er sinds 1 oktober 2015 een netwerk van islamexperten opgericht. Door middel van een netwerk van ervaren mensen die zowel een grondige kennis hebben van de islamitische theologie en eveneens vertrouwd zijn met de leefwereld van de jongeren kan er meer en beter duiding over de islam en de islamitische normen en waarden worden gegeven aan jongeren, klasgroepen en eerstelijns werkers als leerkrachten en CLB-medewerkers.

Die laatsten kunnen daardoor met meer zelfvertrouwen in gesprek gaan met moslimleerlingen of een gezamenlijk gesprek met een jongere of zijn ouders plannen. Zij kunnen op vraag van scholen preventief ingeschakeld worden om klasgesprekken te begeleiden en hen door middel van de dialoog kennis te laten maken met elkaars levensovertuiging. Ook kunnen zij curatief ingeschakeld worden wanneer eerstelijns werkers signalen hebben ontvangen van leerlingen die mogelijk zouden radicaliseren of wanneer een school geconfronteerd wordt met een teruggekeerde Syriëstrijder. In overleg met de vraagsteller wordt er steeds op maat gezocht naar een gepast antwoord.

Een ander element binnen het Vlaams aanbod is dat er in elke onderwijskoepel en/of CLB-net een referentiepersoon radicalisering werd aangeduid bij wie men terecht kan met specifieke vragen over de thematiek en eventuele afspraken en richtlijnen waar men best rekening mee dient te houden binnen de eigen koepel of het eigen net.

In dezelfde brochure van de Vlaamse overheid wordt ook het belang aangehaald om jongeren weerbaar te maken. Daardoor leren ze met een goede dosis zelfbeheersing, zelfreflectie en zelfvertrouwen om te gaan met moeilijke situaties die zich zowel thuis, op school of op straat kunnen afspeelen. Diverse organisaties als Abrusco, Arktos, Elegast, Oranjehuis en Groep Intro kunnen eventueel weerbaarheidstrainingen binnen of buiten de scholen organiseren.

Werken aan die weerbaarheid gebeurt ook via het versterken van de ouderbetrokkenheid in de scholen. In het interview waarnaar beide raadsleden verwijzen, blijkt weinig verrassend dat het versterken van de ouderbetrokkenheid positieve effecten heeft op de veerkracht en weerbaarheid van de leerlingen. Zo worden bijvoorbeeld conflicten in de klas uitgeklaard, in bepaalde gevallen met de hulp van ouders.

Het is dus duidelijk dat de VGC al tal van initiatieven in de strijd tegen radicalisering heeft genomen. Dat beleid wordt door initiatieven van het OCB en de netten aangevuld en sinds een vijftal jaar vanuit de Vlaamse overheid versterkt.

De VGC houdt de vinger aan de pols en volgt de thematiek van zeer nabij op. Gisteren nog heeft het College, op mijn initiatief, een subsidie toegekend aan de vzw School zonder Racisme om scholen, leerlingen, leerkrachten en directies extra te ondersteunen in het samenleven in diversiteit. Dat werk is uiteraard niet af en zal regelmatig op de proef worden gesteld, maar als we daar voldoende aandacht en financiële middelen voor vrijmaken, zullen we het overgrote deel van de leerlingen, ongeacht hun overtuigingen en herkomst, kunnen opvoeden tot de kritische burgers waar ik het in het begin van mijn uiteenzetting over had. Dat is in elk geval waar het beleid op is gericht.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik dank het collegelid voor zijn uitvoerige antwoord. Blijkbaar gebeurt er al heel wat, en dat is ook nodig. Mensen vertellen me hoe ze als kind werden gepest: ze moesten hun Marokkaanse broodje onder de bank opeten omdat ze geen boterhammen bij zich hadden zoals de andere kinderen. Vandaag is de situatie omgekeerd. Kinderen – zelfs kleuters – die een boterham met hesp meehebben, moeten voorzichtig zijn en die onder de bank opeten, of ze worden lastiggevallen. De situatie is bijzonder ernstig en noodzaakt dat er stappen worden gezet.

Ik heb begrepen dat er een vorm van rapportering, vorming en opleiding bestaan. Zou het ook niet nuttig zijn om een draaiboek op te stellen? Zo weten leerkrachten hoe ze gepast kunnen omgaan met radicaliserende ideeën bij kinderen van verschillende leeftijden. Sommige zaken

lijken op het eerste gezicht onschuldig. Lastiggevallen worden omdat je een boterham met hesp eet: je kunt zeggen dat dat vervelend is, maar dat het wel zal overwaaien. Andere zaken hebben evenwel een veel grotere impact. Kijk naar radicalisering bij tieners: we hebben al moeten constateren dat jonge mensen blijkbaar van de ene dag op de andere naar verre oorden vertrekken om zich ginds in een waanzinnige jihad te storten. Het is wel degelijk van het grootste belang dat zulke zaken grondig worden opgevolgd.

Montasser AlDe'emeh is heel actief in scholen, maar bestaan er ook in de andere onderwijsnetten vergelijkbare initiatieven op hetzelfde niveau?

Tot slot geef ik nog één bedenking mee: het is bijzonder erg en schrijnend dat wij als gemeenschap zo veel geld, mankracht en middelen moeten steken in zulke zaken, terwijl ons onderwijs nog met zo veel andere problemen kampt. Dat is verontrustend.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Inderdaad, de Vlaamse Gemeenschap, het OCB en de onderwijskoepels doen al ontzettend veel. Toch hoor ik dat het een moeilijk gevecht blijft. Scholen moeten de strijd aanbinden met bepaalde radicale ideeën die buiten de schoolmuren ontstaan en daar ook gevoed worden. Dat is niet eenvoudig. Ik ben dan ook blij met de bestaande begeleiding. Toch zullen we ons als samenleving op een gegeven moment moeten durven af te vragen waar die ideeën vandaan komen en wat eraan gedaan kan worden. Scholen kunnen immers niet alles, en ze kunnen het niet alleen.

Als voorzitter van de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw wil ik mijn collega's meegeven dat het wellicht de moeite waard is om in de commissie het OCB, maar ook bijvoorbeeld Montasser AlDe'emeh, Scholengroep Brussel en andere uit te nodigen en naar hen te luisteren over hun aanpak inzake radicalisering binnen het onderwijs. Het zou voor de raadsleden interessant en leerrijk kunnen zijn om daar dieper op in te gaan en te kijken welke initiatieven er ter zake bestaan. Het thema heeft in elk geval al mijn bijzondere interesse.

Collegelid Sven Gatz: Ik heb er slechts 2 kleine bemerkingen aan toe te voegen. De heer Gilles Verstraeten vraagt zich af waar die meningen vandaan komen. We leven nu eenmaal in een geglobaliseerde wereld, al is dat natuurlijk een pleonasme. De ideeën komen van over de hele planeet aanwaaien. Dat maakt het moeilijk om ze niet te zien of ze buiten de deur te houden. We leven allemaal op een bepaalde plek, maar onze horizon is ruimer dan het land waarin we leven. We nemen dus ideeën tot ons die van ver komen. Dat is geen gemakkelijk gegeven, maar we zullen met die realiteit moeten leren om te gaan.

Een tweede bemoeilijkende factor is dat iedereen zoekt naar een identiteit. Die zoektocht begint meestal op het einde van de lagereschoolleeftijd, zet zich verder op de middelbare school en kan zich uiten in allerlei vormen van puberaal gedrag. Een van de manieren waarop het gedrag zich uit, is dat je vatbaarder bent voor radicale ideeën van welke aard dan ook.

Het gaat hier om 2 structurele elementen, ze zijn eigen aan de mens. Ze horen bij de identiteitsontwikkeling van puber naar adolescent en volwassene en hebben ermee te maken dat we lokaal geconfronteerd worden met globale ideeën. Het is dan ook een waardevolle suggestie van de heer Gilles Verstraeten om daar in commissie een uitgebreider debat met een aantal ervaringsdeskundigen aan te wijden. U hebt nu immers een aantal politieke stellingen naar voren geschoven, die ik pareerde met een aantal beleidsmatige antwoorden, maar de finesses van hoe men in sommige gevallen wél tot jongeren doordringt en in andere gevallen niet – en

waarom dat zo is –, lijkt me een zinvol gesprek. Ik ben echter niet bevoegd om me uit te spreken over de organisatie van de werkzaamheden van de Raad van de VGC.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ook mij lijkt het nuttig om de problematiek in commissie verder uit te diepen, samen met mensen van het terrein. Dat is een goede suggestie van collega Gilles Verstraeten.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik ben blij met uw positieve reacties op mijn suggestie. Tot slot heb ik nog 1 bemerking. Het klopt inderdaad dat globale ideeën van ver kunnen komen dankzij sociale media en dergelijke. Toch kunnen we niet ontkennen dat er in Brussel ook lokale spelers actief zijn. In een artikel op *Bruzz.be* werden bepaalde Koranscholen genoemd, maar daarnaast helpen ook bepaalde imams en moskeeën mee aan de verspreiding van denkbeelden die niet altijd even stichtend zijn. Het is niet enkel een globaal gegeven. Ook lokale actoren promoten dergelijk gedachtegoed. Daarover moeten we durven na te denken.

- Het incident is gesloten.

- De vergadering wordt om 13u10 gesloten.

- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 29 september 2020

Vraag

INTEGRAAL VERSLAG

Stuk 756 (2020-2021) - Nr. 1

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 29 september 2020

Interpellatie en vragen om uitleg

INTEGRAAL VERSLAG

Stuk 757 (2020-2021) - Nr. 1

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 29 september 2020

Interpellatie, vragen om uitleg en vraag

INTEGRAAL VERSLAG

Stuk 758 (2020-2021) - Nr. 1

Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers gekozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn van het Vlaams Parlement van 7 oktober 2020

Het welzijns-, gezondheids- en armoedebeleid van de Vlaamse Regering in Brussel en de brede Vlaamse Rand

SAMENVATTEND VERSLAG

Stuk 759 (2020-2021) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets en de heer Mathias Vanden Borre.

TREFWOORDENREGISTER

Aangekondigde leerkrachtenopleiding voor werklozen, blz. 32

Actualiteitsdebat

Zie - radicalisering op school

Actualiteitsvraag

Zie - kunstenaars zendtijd geven bij *Bruzz* om hen op die manier ‘werk’ en ‘publiek’ te geven
 - maatregelen die de VGC neemt en voorbereidt geconfronteerd met de stijgende coronacijfers

Bericht van verhindering, blz. 4

Code oranje voor de indoorsportactiviteiten, blz. 23

Eengemaakt Brussels cultuurloket, blz. 20

Extra ondersteuning voor kinderen met zorgnood – Magenta-project, blz. 25

Impact van de pendelaarsbelasting op leerkrachten uit Vlaanderen, blz. 41

Interpellatie

Zie - rol die scholen kunnen spelen in de strijd tegen voedselarmoede
 - samenwerking tussen UZ, WZC en opleidingen verpleegkunde

Kunstenaars zendtijd geven bij *Bruzz* om hen op die manier ‘werk’ en ‘publiek’ te geven, blz. 39

Leerachterstand opgelopen in het onderwijs door de sluiting van de scholen vanwege de coronacrisis, blz. 27

Maatregelen die de VGC neemt en voorbereidt geconfronteerd met de stijgende coronacijfers, blz. 36

Mededelingen, blz. 4

Ongelijkheidsmechanismen in het onderwijs, blz. 4

Radicalisering op school, blz. 43

Rol die scholen kunnen spelen in de strijd tegen voedselarmoede, blz. 4

Samenwerking tussen UZ, WZC en opleidingen verpleegkunde, blz. 13

Vragen om uitleg

Zie - aangekondigde leerkrachtenopleiding voor werklozen

- code oranje voor de indoorsportactiviteiten
- eengemaakt Brussels cultuurloket
- extra ondersteuning voor kinderen met zorgnood – Magenta-project
- impact van de pendelaarsbelasting op leerkrachten uit Vlaanderen
- leerachterstand opgelopen in het onderwijs door de sluiting van de scholen vanwege de coronacrisis
- ongelijkheidsmechanismen in het onderwijs